

Základní a Mateřská škola Krásná Hora, příspěvková organizace

Krásná Hora 34, 582 34 Krásná Hora u HB

Tel.: +420 569 488 121, E-mail: skola@zsms.krasnahora.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

Název ŠVP:

„S Krtečkem a jeho kamarády poznáváme svět okolo nás“

(třetí vydání, schválené na pedagogické poradě 31. 8. 2023)

Vydala: Ing. Tereza Šťastná (ředitelka školy)

Vypracovala: Mgr. Michaela Lemperová

Obsah ŠVP

1	Identifikační údaje	4
2	Charakteristika školy	5
3	Podmínky vzdělávání	6
3.1	Materiální podmínky	6
3.2	Životospráva	6
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Spoluúčast rodičů	7
3.5	Personální podmínky	8
3.6	Řízení mateřské školy	9
4	Organizace vzdělávání	10
4.1	Zápis dětí do mateřské školy	10
4.2	Přijímání dětí	10
4.3	Ukončení předškolního vzdělávání	10
4.4	Přerušeni provozu	11
4.5	Charakteristika tříd	11
4.6	Časový režim dne	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu	13
5.1	Charakteristika ŠVP	13
5.2	Pojetí a cíle předškolního vzdělávání	13
5.3	Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce	14
5.4	Klíčové kompetence pro předškolní vzdělávání	14
5.4.1	Kompetence k učení	14
5.4.2	Kompetence k řešení problémů	15
5.4.3	Komunikativní kompetence	16
5.4.4	Sociální a personální kompetence	16
5.4.5	Činnostní a občanské kompetence	17
5.5	Obsah předškolního vzdělávání	18
5.6	Vzdělávací oblasti	20
5.7	Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami a o děti nadané	30
5.8	Podmínky vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let	30
6	Vzdělávací obsah	31
6.1	Integrované bloky	32
6.1.1	„Kртеček se seznamuje“	35
6.1.2	„Kртеček a kouzelné Vánoce“	45

6.1.3	„Krteček a zima“	51
6.1.4	„Krteček a jarní příroda“	61
6.1.5	„Krteček a jeho dobrodružné putování“	69
7	Plán evaluace a hodnocení	79
7.1	<i>Evaluační systém</i>	80
7.1.1	Evaluace vnější	80
7.1.2	Evaluace vnitřní	80

1 Identifikační údaje

Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora, příspěvková organizace
Adresa: Krásná Hora 34, 582 34 Krásná Hora u HB
IČO: 70989257
RED IZO: 600086534
Ředitelka školy: Ing. Tereza Šťastná
Telefon: +420 569 488 126
E-mail: skola@zsms.krasnahora.cz (ředitelka školy)
materinka@zsms.krasnahora.cz (učitelky MŠ)
Web: zsms.krasnahora.cz
Učitelky MŠ: Mgr. Michaela Lemperová
Viktorie Loužecká

Zřizovatel

Název: Obec Krásná Hora
Adresa: Obec Krásná Hora, Krásná Hora 34, 582 34 Krásná Hora u HB
Telefon: +420 569 488 126
E-mail: obec@krasnahora.cz

Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od **1. 9. 2023**

.....
Ing. Tereza Šťastná

2 Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Krásná Hora byla zřízena jako příspěvková organizace zřizovací listinou ze dne 1. 1. 2003 vydanou zřizovatelem – Obec Krásná Hora, okres Havlíčkův Brod. Základní škola je malotřídní, vyučování je zajištěno ve dvou třídách.

Součástí příspěvkové organizace je:

Základní škola	kapacita ... žáků	IZO: 102 006 105
Mateřská škola	kapacita ... dětí	IZO: 107 580 594
Školní družina	kapacita ... žáků	IZO: 117 000 086
Školní jídelna	kapacita ... jídel	IZO: 102 942 731

Budova se nachází v centru obce ve starší budově. Budova má dvě patra. Ve druhém patře se nachází dvě učebny základní školy, třída školní družiny, kancelář ředitelky školy, kancelář pedagogických pracovníků a vedoucí školní jídelny a hygienické zařízení pro žáky i pro zaměstnance školy. V přízemí budovy je umístěna třída mateřské školy, školní jídelna, školní kuchyně, šatna pro žáky mateřské i základní školy, hygienické zařízení pro děti i pro zaměstnance školy. Třída MŠ je jednotřídní heterogenní o maximálním počtu ... dětí. V MŠ pracují dvě učitelky.

S účinností od 1. 1. 2017 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Mateřská škola je se základní školou spojena nejen organizačně, ale i v rámci společného plánování vzdělávacího procesu, projektových dnů*, školních i mimoškolních akcí. Velkou předností je rodinná a klidná atmosféra, která usnadňuje adaptaci nově přichozích dětí. Do mateřské školy dojíždějí děti i z okolí obce Krásná Hora.

* Spolupráce se základní školou

- návštěva předškolních dětí ve třídě základní školy,
- účast učitelek u zápisu do základní školy,
- návštěva žáků v MŠ,
- spolupráce se žáky při organizačním zajištění akcí v MŠ,
- využití prostor ZŠ pro potřeby MŠ a naopak,
- účast na společných divadelních akcích,
- společné vystupování na akcích školy,
- účast na společných akcích pro děti.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Materiální podmínky

Budova školy leží uprostřed obce a její kořeny sahají až do roku 1835. Pod jednou střechou se nacházejí všechny součásti školy. Okolí, budova i vnitřní prostory jsou upravené, vhodné pro oba typy školy. Nevýhodou je umístění v blízkosti hlavní silnice. Nejsou zde chodníky ani přechod pro chodce.

Základní škola má k dispozici dvě třídy, ředitelnu, třídu školní družiny, hygienické zařízení, šatnu pro děti z mateřské i základní školy. Mateřská škola využívá třídu v přízemí, která je využívána jako herna, slouží k odpočinku dětí i ke stravování dětí. Školní jídelna je umístěna v přízemí budovy, tvoří ji prostor kuchyně, jídelny pro ZŠ. V blízkém okolí mateřské školy jsou louky, pole, les, rybník – ideální místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky.

Prostory v mateřské škole odpovídají stávajícímu počtu dětí, prostory jsou dostačující, vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem.

Vybavení mateřské školy hračkami a pomůckami je průměrné, postupně se obměňují a dokupují. Hračky, pomůcky, náčiní jsou umístěny tak, aby na ně děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát i ukládat a jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Děti se samy podílejí na výzdobě interiérů. Při pobytu venku využívá mateřská škola veřejné hřiště s pískovištěm a hracími prvky. I když se hřiště nachází nedaleko silnice, chrání ho vzrostlé stromy a keře. Celé hřiště je oploceno.

3.2 Životaspráva

Provozní doba naší MŠ je pondělí-pátek od 6.30 do 15.30 hod. a denní činnosti jsou rozvrženy tak, aby odpovídaly psychohygienickým požadavkům. Příchody a odchody dětí ze školky jsou dohodnuty s rodiči tak, aby nenarušovaly režim dne v MŠ a zároveň respektovaly požadavek rodičů. Děti mají dostatek spontánního pohybu po herně MŠ i při pobytu venku. Vzhledem k umístění naší mateřské školy využíváme maximálně přírodního prostředí pro pohybové aktivity dětí venku. Děti mají zajištěn klidový režim individuálně podle potřeby.

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů. Je zachována skladba jídelníčku, technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány maximálně tříhodinové časové intervaly. Pomalejší děti mohou jíst

déle dle svého tempa. Děti nejsou nuceny do jídla, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly a naučily se zdravému stravování. Pitný režim je v mateřské škole zajištěn po celý den.

3.3 Psychosociální podmínky

Naše mateřská škola klade důraz, aby se děti i dospělí cítili v prostředí MŠ dobře, jistě a bezpečně. Dbáme na to, aby atmosféra ve škole byla vlídná, klidná a vstřícná. Učitelky respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají k jejich uspokojování. Snažíme se jednat přirozeně a citlivě, klidně a pohodově. Učitelky vedou děti stylem, který je podporující, sympatizující, projevuje se vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi. Dbáme, aby děti nebyly neúměrně zatěžovány a nuceny ke spěchu, měly rovnocenné postavení a žádné z nich nebylo zvýhodňováno nebo zesměšňováno, podceňováno. Vyhýbáme se negativním slovním komentářům a podporujeme děti v samostatných pokusech. Vedeme děti ke svobodnému projevu a rozhodování, samostatnosti a vědomí potřebnosti určitých pravidel, která jsou jasně a srozumitelně stanovena po dohodě s dětmi. Důraz je kladen především na pocit bezpečí, přátelské vztahy mezi dětmi a dospělými, vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu, řešení konfliktů.

V rámci optimálního přechodu dětí z rodiny do mateřské školy umožňujeme nově přichozím dětem možnost postupně přivykat neznámému prostředí a přizpůsobovat se novým situacím. V MŠ se děti adaptují tak dlouho, jak samy potřebují, aby získaly důvěru v učitelky a byly spokojené. Mají dostatek času na spontánní činnost. Činnosti mohou dokončit podle svého tempa, aniž by ostatní děti byly nuceny na ně čekat. Všechny děti mají v kolektivu stejné postavení, nejsou manipulovány, jsou podporovány pozitivní motivací.

Děti jsou spoluúčastníky tvorby pravidel chování, mají možnost podílet se na programu, jsou předem seznamovány s programem činností.

Hodnocení převažuje pozitivní – pochvala a povzbuzení, podporuje děti, aby se nebály pracovat samostatně a důvěřovat si.

3.4 Spoluúčast rodičů

Mateřská škola podporuje a doplňuje rodinnou výchovu, usiluje o maximální spolupráci s rodinou dítěte, snaží se rodině porozumět a vyhovět. Podporuje a spolupodílí se na zdravém, citovém, rozumovém a tělesném rozvoji dítěte a na tom, aby si osvojilo základní životní hodnoty, pravidla chování a fungování mezilidských vztahů. Naším záměrem je především vytvořit takový vztah s rodiči, který motivuje ke spolupráci na základě partnerství. Vztah s nimi

je založen na oboustranné důvěře, otevřenosti, vstřícnosti, respektu a ochotě spolupracovat. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, dle zájmu vstupovat do her svých dětí. Mají možnost se také spolupodílet při plánování programu mateřské školy. Rodiče jsou pravidelně informováni o prospívání jejich dětí, o jejich pokrocích a rozvoji v učení. Učitelky se domlouvají s rodiči na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí. Zaměstnanci chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost ve svěřených záležitostech. S rodiči jednájí taktně, ohleduplně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny. Usilujeme o to, aby mezi rodiči a mateřskou školou panovala oboustranná důvěra, vstřícnost, porozumění, respekt a vzájemná spolupráce. Naší snahou je otevřená školka, co nejužší spojení s rodinou a zapojení rodičů do života mateřské školy.

3.5 Personální podmínky

Pracovní tým funguje na základě vymezených a společně vytvořených pravidel, na spolupráci učitelů a provozních zaměstnanců, založené na mezilidských vztazích. Všichni pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Učitelky mají zájem o svůj další odborný růst, soustavně se vzdělávají a prohlubují si své znalosti v oblasti předškolního vzdělávání:

- účastí na seminářích DVPP (další vzdělávání pedagogických pracovníků),
- předáváním si poznatků ze seminářů a kurzů,
- samostudiem odborné literatury, metodik předškolního vzdělávání (získané poznatky uplatňují v praxi).

Služby učitelů jsou organizovány tak, aby byla zajištěna pedagogická péče o děti. Všichni zaměstnanci jednájí, chovájí se a pracují profesionálně.

Pedagogický sbor je tvořen ředitelkou školy, učitelkou základní školy a vychovatelkou školní družiny a předškolními pedagogy v mateřské škole. Výchovně vzdělávací práci v MŠ vykonávají dvě pedagogické pracovnice. Úklid provádí a o pořádek a čistotu na pracovišti se stará uklízečka, školnice. Stravování dětí a zaměstnanců je zajištěno vlastní kuchyní s vedoucí školní kuchyně a kuchařkou. Povinnosti a pravomoci všech pracovníků jsou vymezeny jejich pracovními náplněmi. Pedagogický i provozní personál respektuje potřeby dětí (obecně lidské i vývojové a individuální), reaguje na ně a napomáhá v jejich uspokojování. Služby učitelek jsou organizovány tak, aby byla vždy při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče.

Specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace, či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.6 Řízení mateřské školy

Řízením mateřské školy je pověřena ředitelka školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny – pracovní náplně, pracovní a vnitřní řád. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Ona i ostatní pracovníci spolupracují s rodiči. Plánování mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby, učitelky na tvorbě školního a třídního vzdělávacího programu spolupracují. Učitelky MŠ se účastní čtvrtletních pedagogických rad a provozních porad, ředitelka školy provádí pravidelně kontrolu pedagogické dokumentace a vykonává hospitační činnost.

Na evaluaci se podílejí všichni pedagogové školy, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

4 Organizace vzdělávání

Naše mateřská škola je jednotřídní vesnická škola. Hygienická kapacita školy je ... dětí. V jedné třídě MŠ se vzdělávají děti ve věku od 2 do 6 let. Náš denní režim v mateřské škole přizpůsobujeme tak, aby byl pružný a umožňoval reagovat na individuální možnosti a aktuální potřeby dětí.

4.1 Zápis dětí do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Nejprve jsou přijímány děti k povinnému předškolnímu vzdělávání, dále přednostně jsou podle zákona přijímány děti čtyřleté, ze školského spádového obvodu. Termín zápisu stanoví ředitelka obvykle na květen. Podmínky přijímání dětí stanoví Kritéria pro přijímání dětí.

4.2 Přijímání dětí

Přijímání dětí do mateřské školy se řídí platnou legislativou. Ředitelka školy postupuje při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání podle stanovených kritérií o přijetí pro konkrétní školní rok

Děti mohou být přijaty k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku, pokud se uvolní místo na žádost zákonného zástupce. Předškolní vzdělávání v naší mateřské škole se uskutečňuje v heterogenní třídě.

4.3 Ukončení předškolního vzdělávání

Po předchozím písemném upozornění oznámeném zákonnému zástupci dítěte může ředitelka rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání jestliže:

1. se dítě bez omluvy zákonného zástupce nepřetržitě neúčastní předškolního vzdělávání po dobu delší než 2 týdny,
2. zákonný zástupce závažným způsobem opakovaně narušuje provoz mateřské školy,
3. ukončení v průběhu roku doporučí lékař nebo školská poradenská zařízení,
4. zákonný zástupce opakovaně neuhradí úplatu za školní vzdělávání v mateřské škole nebo úplatu za školní stravování ve stanoveném termínu a nedohodne s ředitelkou jiný termín úhrady.

Ukončit předchozí vzdělávání nelze v případě, plní-li dítě povinné předškolní vzdělávání.

V případě ukončení předškolního vzdělávání na žádost zákonných zástupců může být mezi zákonným zástupcem dítěte a ředitelkou mateřské školy uzavřena dohoda o ukončení předškolního vzdělávání podle občanského zákoníku.

4.4 Přerušení provozu

Provoz mateřské školy je přerušen po schválení zřizovatelem pravidelně v měsíci prosinci a v době hlavních letních prázdnin. Rodiče mají možnost v době uzavření mateřské školy využít náhradní mateřské školy z okolních obcí. Rodiče jsou o uzavření MŠ informováni s předstihem dvou měsíců. Ze závažných důvodů lze provoz omezit či přerušit i v jiném období, a to z organizačních či technických příčin.

Příchod dětí není vymezen, vychází z potřeb rodičů, nejpozději však do 8.00 hodin. Odchod dětí není vymezen.

Příchod dětí plnící povinné předškolní vzdělávání je stanoven na dobu 4 hodin souvislé pedagogické činnosti, a to od 8.00 do 12.00 hodin.

4.5 Charakteristika tříd

Denní řád je rozvolněný, vychází z potřeb dětí a nahodilých situací s respektem na zachování časových intervalů mezi podávanými jídly. Odpočinek nejstarších dětí vychází z potřeby relaxace dětí, volíme poslech četby, klidové činnosti.

4.6 Časový režim dne

6.30 – 8.00	Příchod dětí do mateřské školy, předávání dětí učitelkám do třídy, volně spontánní zájmové aktivity, zapojování dětí do skupinových a individuálních činností, spontánní a řízené aktivity, práce s předškoláky.
8.00 – 8.30	Ranní kruh, pohybové aktivity, logopedická cvičení.
8.30 – 9.00	Osobní hygiena, dopolední svačina.
9.00 – 9.30	Volné činnosti a aktivity dětí řízené učitelkou, centra aktivit, komunitní kruh, aktivity zaměřené především na hry a zájmovou činnost, dramatizace, hudební, pohybové, výtvarné, pracovní aktivity, práce s integrovanými dětmi, řízené aktivity – nabídka pravidelných aktivit.
9.30 – 11.30	Osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, příp. náhradní činnost.
11.30 – 12.00	Oběd a osobní hygiena dětí.
12.15 – 14.00	Spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí.
14.00 – 14.15	Odpolední svačina, osobní hygiena.
14.15 – 15.30	Volné činnosti a aktivity dětí řízené učitelkou zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy, práce s předškoláky.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Dáváme dětem dostatek času i prostoru pro spontánní činnost, veškeré aktivity organizujeme tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě, vytváříme podmínky pro to, aby děti nacházely v mateřské škole potřebné zázemí, klid, bezpečí, ale i soukromí. Respektujeme individualitu dítěte, činnosti plánujeme podle potřeb dětí a jejich zájmů, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Zaměřujeme se na psychomotorické hry, na rozvoj jemné i hrubé motoriky. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Charakteristika ŠVP

Vzdělávací obsah představuje hlavní prostředek vzdělávání dítěte v mateřské škole. Je zpracovaný obecně pro všechny děti v MŠ. Vzdělávací obsah jsme rozdělili do 5 okruhů (integrovaných bloků) dle ročních období. Jednotlivé integrované bloky dále obsahují podtémata. Pedagogové mají prostor pro vlastní uspořádání podtémat, časově je přizpůsobují aktuálním potřebám a zájmům dětí. Mohou s nimi pracovat volně. Je na pedagogických pracovnících, jak si jednotlivá podtémata časově rozvrhnou, jaké použijí metody a formy práce. Každý pedagog si připravuje svoje týdenní plány, přípravy na každý den.

Každý integrovaný blok obsahuje záměry neboli dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje), očekávané výstupy v daných oblastech (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže) a stručnou charakteristiku vzdělávací nabídky. Všechny očekávané výstupy směřují ke klíčovým kompetencím: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, komunikativní kompetence, sociální a personální kompetence.

5.2 Pojetí a cíle předškolního vzdělávání

Podle RVP PV má předškolní vzdělávání doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení. Předškolní vzdělávání má smysluplně obohacovat denní program dítěte v průběhu jeho předškolních let a poskytovat dítěti odbornou péči. Mělo by usilovat, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly staveny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky i společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání. Úkolem předškolního vzdělávání je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj i zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané. Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dobré předpoklady pro individuální rozvojové možnosti dětí a umožňovat tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná. Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i jeho rodiči může předškolní vzdělávání plnit i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Dětem, které to potřebují (dětem s nerovnoměrnostmi ve

vývoji, dětem se zdravotním postižením, se zdravotním a sociálním znevýhodněním), má předškolní vzdělávání na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dítěte i jeho dalších rozvojových možností, poskytovat včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšovat jejich rozvoj.

5.3 Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Pedagogové nabízejí dětem vstřícné, podnětné, obsahově bohaté prostředí, v němž se děti cítí spokojeně. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech během celého dne. činnosti jsou spontánní i řízené, je brán zřetel na rozdílný věk dětí. Vychází ze specifických potřeb dítěte. Respektuje věkové sociální a emocionální potřeby dětí.

Při vzdělávání jsou uvítány metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí (založené na přímých zážitcích dítěte, podporujících zvědavost a potřebu objevovat). Podněcována je u dětí spontánnost. Uplatňováno je také situační učení (založené na vytváření nebo využívání různých situací).

Významnou roli sehrává spontánní, sociální učení (založené na principu přirozené nápodoby), které probíhá během celého dne. v mateřské škole probíhají činnosti spontánní i řízené, které jsou vzájemně provázané a vyvážené.

Specifickou formou vzdělávání jsou didakticky zaměřené činnosti, které učitelky uskutečňují vhodnou formou motivace s dětmi během celého dne ve skupinách i individuálně.

5.4 Klíčové kompetence pro předškolní vzdělávání

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV a které tvoří jeho základní strategii. V etapě předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

5.4.1 Kompetence k učení

- učí se vědomě, má pozitivní vztah k učení;
- umí klást otázky, hledá na ně odpovědi;
- dovede získané znalosti uplatňovat v praktických situacích;
- má základní poznatky o všem, co ho obklopuje;
- dovede pracovat podle instrukcí a většinou dokončí, co započalo;

- dítě soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá jednoduchých pojmů, znaků;
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení;
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody, techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije;
- klade otázky a hledá na ně odpověď, aktivně si všímá, co se kolem děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dosáhlo a zvládlo;
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, dané práce dokončí, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se výsledků;
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky a oceňovat výsledky druhých;
- učí se s chutí – nutné ocenění a pochvala.

5.4.2 Kompetence k řešení problémů

- rozpozná, pochopí a pojmenuje problém, na který stačí;
- snaží se najít různé cesty k řešení problémů a označí ty, které vedou k cíli a ty, které k cíli nevedou;
- nebojí se chybovat, jestliže se mu dostane ocenění jen za snahu;
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem;
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samo, náročnější pak s oporou dospělého;
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, vymýšlí nová řešení, hledá různé možnosti, varianty, využívá dosavadních zkušeností, fantazii, představivost;
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednotlivé algoritmy a ty dále využívá;
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá matematické souvislosti;
- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit;

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je výhodou, uvědomuje si svou aktivitu a iniciativu, kterou může situaci ovlivnit;
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.

5.4.3 Komunikativní kompetence

- umí aktivně a přirozeně navázat řečový kontakt s ostatními dětmi a dospělými;
- v souvislém řečovém projevu používá rozvitě věty i jednoduchá souvětí;
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní;
- umí vnímavě naslouchat, rozumí slyšenému;
- dovede využívat všechny prostředky k získávání informací – encyklopedie, knížky;
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky, odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog;
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními);
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci, v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní je výhodou;
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím;
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává;
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim naučit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku.

5.4.4 Sociální a personální kompetence

- dodržuje dohodnutá pravidla a za své jednání odpovídá a nese důsledky;
- podílí se na utváření příznivé atmosféry ve skupině;
- umí odmítnout chování a komunikaci, která je mu nepřijemná;
- podílí se společně na vytváření pravidel, dokáže stanovit své povinnosti;
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor;
- uvědomuje si, že za sebe a své jednání je zodpovědný, nese důsledky dětským způsobem, projevuje citlivost, ohleduplnost k druhým, pomoc slabším;

- rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost;
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá, spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy;
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí;
- spolupodílí se na společenských rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá pravidla a přizpůsobí se jim;
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nepříjemné chování i komunikaci umí odmítnout;
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem;
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácejí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování, ubližování.

5.4.5 Činnostní a občanské kompetence

- respektuje přesvědčení druhých, odmítá útlak a hrubé zacházení;
- umí poznat své silné a slabé stránky;
- má dětskou představu o tom, jaké jsou základní lidské hodnoty, co je s nimi v rozporu a chová se podle toho;
- dbá na své zdraví, chová se ohleduplně k druhým i k okolnímu prostředí;
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat;
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky;
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, dokáže měnit cesty, přizpůsobit se daným okolnostem;
- chápe, že může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také zodpovídá;
- má smysl pro povinnost ve hře, práci, učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění;

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje – činnost, pracovitost, podnikavost, jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky;
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, co je s nimi v rozporu, snaží se podle toho chovat;
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu;
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit;
- dbá na osobní zdraví, bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí.

5.5 Obsah předškolního vzdělávání

Děti, které navštěvují mateřskou školu, žijí v Krásné Hoře nebo v okolních obcích. Obsah ŠVP vzhledem k vesnickému typu mateřské školy je zaměřený na přírodu (rostliny, zvířata apod.) a její ochranu. Děti se seznamují nejen s vesnickým prostředím, ale poznávají při výletech a návštěvách divadel také města a rozdíly mezi jím a vesnicí.

Školní vzdělávací program je provázen dětem blízkou postavičkou kresleného Krtečka. Abychom hned na začátku školního roku získali důvěru a zájem dětí, máme ve třídě velikého plyšového Krtečka. Ve třídě má své místo a děti se o něho starají. Krteček nás během roku naučí spoustu nových věcí. Krteček se tak stane prostředníkem mezi světem dospělých a světem dětí. Celý školní rok nám bude pomáhat učit se novým věcem. Dokáže nám včas připomenout pravidla, která si společně vytvoříme. Pomůže nám odhalit přírodní jevy kolem nás, seznámí nás se správným chováním ke kamarádům, hračkám, dospělým a věcem všedního života. Krteček nám bude pomáhat rozvíjet sebevědomí, umění rozhodovat se, rozlišovat správné a nesprávné a dokázat chovat se zodpovědně.

Školní vzdělávací program vychází z pedagogické zkušenosti a je zároveň dalším krokem k hledání nových přístupů a zkvalitňování naší práce. Vychází ze Školního vzdělávacího programu, který je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

Nejvyšším cílem našeho programu je respektování individuálních potřeb dítěte, podpora přirozeného a zdravého vývoje jeho osobnosti, umožnění seberealizace a získávání praktických dovedností a návyků. Je pro nás důležité podněcovat v dítěti samostatnost a aktivní zájem

o svět kolem sebe, učit jej vnímat i naslouchat a současně sledovat, co dítě prožívá, co vidí i co cítí.

Vzdělávání máme rozpracováno do 5 oblastí (kamínků) podle barev:

Modrý kamínek	(dítě a jeho tělo)
Žlutý kamínek	(dítě a jeho psychika)
Červený kamínek	(dítě a ten druhý)
Bílý kamínek	(dítě a společnost)
Zelený kamínek	(dítě a svět)

Modrý kamínek – modrá barva, barva nebe, vzduchu, vody

Oblast – BIOLOGICKÁ

Záměr vzdělávacího úsilí:

- stimulovat a podporovat růst a vývoj dítěte
- podporovat fyzickou pohodu
- zlepšovat tělesnou zdatnost, pohybovou a zdravotní kulturu
- učit sebeobslužným dovednostem
- vést ke zdravým tělesným postojům

Žlutý kamínek – žlutá barva, barva slunce, slunce ovlivňuje naši psychiku

Oblast – PSYCHOLOGICKÁ

Záměr vzdělávacího úsilí:

- rozvíjet duševní pohodu dítěte
- rozvíjet psychickou zdatnost
- rozvíjet intelekt
- rozvíjet řeč, jazyk
- rozvíjet poznávací procesy, funkce
- rozvíjet city, vůli
- rozvíjet kreativitu, sebevyjadřování

Červený kamínek – červená barva, barva lásky, pochopení, láskyplných vztahů, přátelství

Oblast – INTERPERSONÁLNÍ

Záměr vzdělávacího úsilí:

- utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti, k dospělému
- posilovat, obohacovat vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů

Bílý kamínek – bílá barva, barva slavností a slavnostního oblečení

Oblast – SOCIÁLNĚ KULTURNÍ

Záměr vzdělávacího úsilí:

- uvést dítě do společenství ostatních lidí
- seznámit se s životem v lidské společnosti, kultury a umění
- osvojovat potřebné dovednosti, návyky a postoje
- přijmout základní všeobecné uznávání společností
- utvářet morální a estetické hodnoty
- podílet se na utváření společenské pohody

Zelený kamínek – barva přírody, stromů, trávy, ekologie

Oblast – ENVIROMENTÁLNÍ

Záměr vzdělávacího úsilí:

- utvářet podvědomí o okolním světě, jeho dění
- uvědomovat si vliv člověka na životní prostředí
- mít povědomí o globálních problémech
- vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí

5.6 Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo

Dílčí vzdělávací cíle, hlavní činnost:

- procvičovat chůzi – se správným držením těla, se správným odvíjením chodidel, v pravidelném tempu
- při chůzi překračovat nízké překážky, procvičovat chůzi po zvýšené ploše, rychle reagovat na změny, rychlá reakce na smluvený signál (zaujmout místo na značce), lezení v podporu dřepmo vzad, vpřed, po třech, pod překážkami
- procvičovat střídání chůze a běhu s reakcí na změnu tempa hudby, zpěvu

- procvičovat skoky na místě i z místa, skoky vpřed i vzad (i s otáčkou, poskoky v dřepu v rovině, skok do výšky, přeskoky nízkých překážek, výskoky do vzpažení, poskoky i jedno nož)
- pohotově střídat polohy a postoje podle slovní instrukce (sed, klek, stoj, stoj rozkročný)
- koulení míče ve dvojicích daným směrem, chytání míče, koulení míče v kruhu, učit hrát míčové hry
- procvičovat házení lehkými předměty určeným směrem
- učit převaly na žíněnce (z lehu vzadu na bok, z boku na bok ve vzpažení), kotoul vpřed ze stoje rozkročeného do sedu
- učit děti vnímat pomocí všech smyslů (zvuky, vůně, hmat)
- naučit děti znát své jméno, příjmení, adresu, jména učitelek a kamarádů, vést děti k péči o své zdraví a ochraně před úrazem, význam osobní hygieny (uvědomovat si nebezpečné situace, možné následky svého jednání, vědět kde v případě potřeby hledat pomoc), správná životospráva, vědět, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda)
- učit zvládnout jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (v šatně, v umývárně, při stolování, ve třídě pomáhat při úklidu hraček na místo, šetrně zacházet s hračkami)
- rozvíjet soustředěnost, samostatnost, zručnost a fantazii, upevňovat a posilovat svalovou činnost rukou spolu se zrakovou kontrolou při práci s papírem (vytrhávání, lepení, stříhání), učit se zacházet s jednoduchým pracovním náradím a náčiním
- naučit děti rozlišovat pravou a levou stranu vzhledem ke své osobě
- učit zpívat rytmicky přesně a čistě, správné dýchání, reagovat na dirigentská gesta, dbát na koordinaci pohybu s hudbou, zpěvem
- učit děti kreslit bez křečovitosti, zvládnout krouživé pohyby
- učit děti správnému přednesu (i s vytleskáváním), zkoušet vlastní rýmování, učit soustředěně poslouchat, správně pojmenovávat předměty denní potřeby, poznávat a pojmenovávat části lidského těla, znát jejich funkci, upevňovat pojmy ráno, poledne, večer a označení činností, které se pravidelně konají
- procvičovat různé druhy chůze po mírně šikmé ploše oběma směry, chůze s překračováním překážek, mezi překážkami s reakcí na signál, se změnou délky kroku, správné držení těla a postavení hlavy, zaujmout místo v útvaru, zdokonalovat pohotovou reakci na smluvené signály

- učit děti skok jednož, procvičovat přeskoky nízkých překážek, výskoky z místa s dosahováním na zavěšený předmět, skok do výšky a do dálky s rozběhem, seskoky z vyšší roviny z hmitu dřepmo se zapažením do stoje spojného – vzpažit
- procvičovat plazení, podlézání pod překážkami, plazení po rovné šikmé ploše přitahováním ve vzpažení v lehu vzadu
- zdokonalovat prolézání tunelem plížením v podporu dřepmo, lezení v podporu vzad (rak)
- učit házet lehkým náčiním do dálky horním obloukem, hod na cíl střídavě pravou a levou rukou, chytání míče po odrazu od země se správným uchopením
- procvičovat kotoul vpřed ze stoje rozkročného do stoje spojného
- rozšiřovat znalosti o věcech denní potřeby, správně pojmenovat a znát jejich typické vlastnosti a účel (pokrm, nápoje, nádoby), seznamovat děti se surovinami na přípravu pokrmů, přibližovat jim jejich původ, správně je pojmenovat
- učit pojmenovávat části lidského těla a poznat jejich funkci, učit rozlišovat pravou a levou stranu vzhledem k vlastní osobě i vzhledem k jinému objektu
- vést děti k sebeobsluze při oblékání a svlékání, při stolování
- upevňovat u dětí hygienické návyky, vést ke kultuře stolování a udržování pořádku v osobních věcech
- učit děti přesvědčivěji znázornit lidskou figuru
- učit děti zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sladit pohyb s rytmem, s hudbou
- poznávání a uvědomování si artikulačního aparátu, dětské hudební hry, skladby vhodné k procvičení základních hudebně pohybových prvků – pochod
- procvičovat chůzi s překračováním překážek s obměnami, běh v zástupech v kruhu volném i vázaném, společný běh o závod na 15 m
- poskoky jednož a do stoje rozkročného, skok do výšky přes gumu s obměnami, výskok na přiměřené nářadí z místa i s rozběhem
- správné provedení lezení v podporu dřepmo vzad, stranou, „po třech“
- procvičovat plazení po břiše i na zádech pod nízkou překážkou
- procvičovat skluz po šikmé ploše s obměnami, procvičovat plynulé a samostatné vylézání a slézání z přiměřeného nářadí
- kotoul vpřed opakovaně za sebou, házení i chytání míče se správným držením, procvičovat hod na cíl
- vést děti k samostatnosti v sebeobsluze a upevňování návyků osobní hygieny

- rozvíjet samostatnost, zručnost, fantazii a představivost, cvičení rozlišovacích schopností všech smyslů
- rozvíjení výtvarných schopností, zachycení lidské figury v různých pozicích a pohybu
- vytvářet správné pracovní dovednosti při práci s papírem, lepidlem, nůžkami, přírodním materiálem, rozvíjet tvořivost při práci s drobným materiálem, vést děti k bezpečné manipulaci s dětským nářadím
- učit děti správně provádět sluchová cvičení, prohlubovat schopnost sluchu rozlišovat intenzitu a délku trvání zvuků a tónů (sluchové hry s pohybem), rozlišovat barvu zvuků a tónů (Ptáčku, jak zpíváš?), určování směru zvuku
- dechová cvičení (správný vdech, výdech při zpěvu řeči)
- artikulační cvičení – sledovat a prohlubovat pečlivou a zřetelnou výslovnost hlásek a hláskových skupin (říkadla s pohybem, ozvěnové hry)
- gymnastika mluvidel (mlsná kočička, počítáme jazykem zoubky apod.)

Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle, hlavní činnosti:

- rozšiřovat slovní zásobu o slova označující předměty a jevy
- rozšiřovat slovní zásobu o slova, kterými se vyjadřují city a přání
- zjišťování stavu mluvidel, gymnastika mluvidel – cvičení rtů, jazyka, dolní čelisti, hláskových skupin – š, ž, č
- učit děti rozlišovat délku slov, sluchově rozkládat slova na slabiky
- vytvářet povědomí o gramatické správnosti českého jazyka
- rozvíjet souvislé vyjadřování metodou rozhovoru, učit děti vyprávět příběh, učit děti reprodukovat text
- zvládnout jednoduchou dramatizaci, přednášet krátké říkanky, pokoušet se o vlastní rýmování, učit děti práci s knihou, cvičit paměť
- učit určovat vzájemnou polohu předmětů (je, není, v, na, před, za, vedle, nad, pod, vpředu, vzadu, blíž, dál...) pomocí těchto předložek a příslovečných určení místa (dva objekty), na předmětech se učit rozlišovat barvu, druh, velikost (hledej stejné)
- učit děti rozlišovat a pojmenovávat trojúhelník, čtverec, kruh, obdélník
- učit rozlišovat vpravo, vlevo
- učit děti pojmenovávat časová období ráno, poledne, večer, odpoledne, dopoledne

- zadávat dětem přiměřené úkoly umožňující jim dosáhnout úspěchu, rozvíjení citů, vůle (učit děti být citlivé k přírodě, živočichům, kamarádům, rozvíjení schopnosti empatie), uplatňovat svá přání s ohledem na druhého, zdokonalovat schopnost spolupracovat s kolektivem
- motivovat děti k tomu, aby byly schopné domluvit se s ostatními dětmi, neubližovat si, vzájemně si pomáhat, obohacovat citový život dětí (hry na téma rodiny, přátelství, sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dětí)
- cvičení organizačních schopností
- rozvíjet přirozený zájem dětí hrát si se zvukovou stránkou slov (na básníky aj.), zvyšovat používání sloves, rozvíjet poznávání a užívání slovesných synonym („Kdo to řekne jinak – kluk běží, peláší, utíká...“)
- sluchová cvičení, rozlišovat výšku a intenzitu tónů a zvuků
- dechová cvičení – zvyšovat prodlužování dechové fáze, prodlužovat fázi vdechu a výdechu
- gymnastika mluvidel – cvičení dolní čelisti, rtů, jazyka
- artikulační cvičení – napodobování zvuků (cvičení spojovat s pohybem)
- zaměřit se na gramatickou správnost slovesných tvarů, rozvíjet souvislé vyjadřování metodou popisu, reprodukce, rozvíjet schopnost klást otázky a souvisle na ně odpovídat pomocí konkrétních předmětů, obrázků, hádanek, řešit problém (problémové situace, hádanky)
- učit vnímat hlásku na začátku a konci slova, tvoření podmiňovacího způsobu – co bys dělal, kdyby...
- rozvíjet logicko-matematické myšlení: určit místo, kam umístit předměty daného tvaru, sestavit složitější útvary podle skutečné předlohy, sestavit útvary podle vlastní fantazie, ze souboru učít vybrat předměty, které mají požadovanou vlastnost
- učit rozhodnout o pravdivosti a nepravdivosti tvrzení i ve tvaru negace, učit děti zdůvodnit různá tvrzení, naučit děti sledovat předem danou cestu (začátek, konec, zaznamenat pohyb z jednoho místa na jiné)
- učit děti zvládnout postup při skládání papíru, prohlubovat u dětí přesnost, pečlivost a dodržování čistoty při práci s lepidlem, upevňovat správnou techniku vystřihávání, vytvářet složitější prostorové celky (využívat různé materiály), při práci rozvíjet tvořivost a fantazii

- učit děti zpívat písně v rozsahu 6 tónů, rozlišovat hudební nástroje, učit sladit pohyb s hudbou
- učit uplatnit krycí schopnosti barvy, naznačit prostorové vztahy
- přednášet verše se smyslem pro obsah, poznávat a porovnávat hrdiny pohádek, určit kladné a záporné hrdiny
- zvyšovat nároky na rozvitost projevu dětí (rozvité věty), jednoduchá souvětí, co k sobě patří – náročnější zdůvodňování, cvičit řeč v plynulém přecházení do poloh s různou intenzitou, výškou a barvou hlasu (dramatizace pohádek nebo jiných příběhů, využití maňásků, loutek)
- rozvíjet souvislé vyjadřování metodou reprodukce, rozvíjet schopnost klást otázky a souvisle na ně odpovídat (reportáže)
- vést děti pokusit se naznačit charakteristiku duševního hnutí (člověk pláče, směje se)
- učit děti spojovat zpěv písní s jednoduchým pohybem ruky (fonogestika), vyjadřovat pohyb melodie, vést děti k vyjádření tempa, rytmu, dynamiky v písni a pohybové hře, zpívat písně v rozsahu 7 tónů s použitím nástrojů, rozvíjet dětskou hudební představivost ve hrách na štafetu a na ztracenou melodii, práce s říkadlem – melodizace, rytmické hry
- učit děti chápat humor, vtip a slovní hru v poezii, zkoušet vlastní rýmování, rozvíjet cit pro zvukovou a významovou stránku slov, vést děti k vlastnímu vymýšlení hádanek – podněcovat děti k hledání různých způsobů řešení, učit děti samostatně řešit konflikty, rozvíjet dovednost sebehodnocení, posilovat pocity jistoty, úspěšnosti a samostatnosti v jednání
- při manipulaci s předměty prověřit správné označování rozměrů a tvarů v různých stupních, rozvíjet poznávání a užívání slov významově protikladných
- učit děti pomocí konkrétních předmětů, obrázků a hádanek řešit problém, učit sluchově vnímat hlásku na začátku a konci slova, vnímat délku samohlásky ve slabice
- učit děti rozhodnout, zda mají dvě skupiny stejně, více nebo méně prvků, vytvářet skupiny o 6 prvcích
- ověřit si stupeň osvojení návyků potřebných pro vstup do školy (dokončit započatou činnost, vyslechnout v klidu pokyn a pohotově reagovat adekvátním činem, soustředit se na činnost, umět srozumitelně vyjádřit požadavek, umět plnit uložené úkoly i bez přímého dohledu učitele)

- učit děti řešit jednoduché labyrinty, uspořádat danou skupinu prvků na základě předem vymezené vlastnosti, pravidla a užívat termíny, které se při uspořádání užívají, učit odhadnout počet pomocí zrakového vnímání, učit vytvářet číselnou řadu

Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle, hlavní činnosti:

- navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat svá přání, práva, individuální potřeby
- učit děti rozlišovat, co je dobré, zlé, uvědomovat si, co je nebezpečné (při práci s nůžkami), výchova ke slušnému chování
- motivovat děti k tomu, aby byly schopné dorozumět se s ostatními dětmi, neubližovat si, vzájemně si pomáhat, uspokojovat svá přání a potřeby při různých činnostech
- rozvíjení sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti (ve vztahu k druhému)
- rozvíjení komunikativních dovedností (co je a není žalování, půjčování hraček, rozdělit se)
- učit děti chránit si své soukromí a bezpečí ve vztahu s dětmi i dospělými (přijímat a respektovat druhého, respektovat osobní odlišnosti, chovat se citlivě a ohleduplně (dramatická činnost – výměna rolí, hudebně pohybové hry, hry ve dvojicích, ve skupině)
- učit děti bránit se projevům násilí, podporovat dětská přátelství (naše ruce si pomáhají, neubližují si)
- uplatňovat svá přání a potřeby s ohledem na druhého
- učit se oprostít se od nepříjemných projevů sobectví
- učit děti pochopit druhého (empatie)
- zvyšovat emoční inteligenci, objevování sebe sama, posilovat důvěru ve vlastní osobu
- domluvit se na společném řešení, chápat svoji roli v kolektivu, společná setkávání, povídání, aktivní naslouchání toho druhého
- učit děti chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, lidmi, v případě potřeby požádat o pomoc pro sebe i jiné
- zvyšovat používání přídavných jmen – členové rodiny, struktura rodiny, proč mám rád, jací jsou
- vést děti ke zdůvodnění pravidel kolektivního chování a jednání, uvědomovat si souvislosti ve vzájemných vztazích

- podporovat rozvoj dětských přátelství a výchovně jich využívat, učit děti vyvodit poučení z mravního jednání lidí nebo literárního hrdiny
- prověřit, zda děti vědí, kde pracují jejich rodiče a co dělají, jakou práci se zabývají doma, umět ocenit jejich význam pro rodinu
- seznamovat děti s činnostmi strojů při práci člověka, upozorňovat na rozdíly práce strojové a ruční, seznamovat děti s úlohou člověka, který stroje řídí
- učit děti chápat cíl společné činnosti a ověřit si, jak jsou ochotny vystřídat se ve vedoucí roli
- sledovat uplatnění kladných charakterových vlastností ve vztazích dětí při různých činnostech
- prohlubovat znalosti dětí o struktuře rodiny a rodinných vztahů (doučit děti znát jméno svých rodičů a sourozenců, příjmení, věk, adresa, jméno a příjmení učitelek)
- vhodnou formou seznamovat děti s možnostmi mimořádných situací a chováním při nich
- učit děti chápat význam práce lidí, naučit děti znát typické vlastnosti některých pracovních činností (prohlubovat poznatky dětí o vlastnostech materiálů, z nichž jsou předměty vyrobeny)
- učit děti pomáhat mladším a slabším, motivovat děti k tomu, aby byly schopné se dorozumět s ostatními dětmi, neubližovat si, vzájemně si pomáhat, učit děti bránit se projevům násilí, podporovat dětská přátelství

Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle, hlavní činnosti:

- učit děti šetrně zacházet s hračkami, knihami a věcmi denní potřeby
- podněcovat rozvoj tvořivosti
- uvědomovat si, že ne všichni lidé se chovají správně, neohrožovat pohodu a bezpečí druhých, učit děti poznávat mravní hodnoty v jednání lidí (spravedlnost, upřímnost)
- seznamovat se s lidovou slovesností, literaturou, výtvarným uměním, kulturními tradicemi
- učit děti slušnému a zdvořilému chování
- učit děti zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik, tvořit z různého materiálu
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fěr

- učit děti vážit si práce a úsilí dospělých, zapojit se do společné práce, vážit si a poznávat hodnotu lidské práce
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb, divadelních scének, seznamování s lidovou slovesností
- setkávání se s uměním mimo MŠ (návštěva divadla, zajímavá místa)
- příprava společných zábav a slavností (udržování tradice, oslavy, sportovní akce)
- učit děti chránit přírodu a životní prostředí
- učit děti pozorovat a hodnotit umělecká díla, přírodu
- učit děti orientovat se ve svém okolí
- všimnout si rozmanitosti a změn ve svém okolí – příroda v různých ročních obdobích
- učit děti odhadovat různá nebezpečí a snažit se jim vyhnout
- rozvíjet představivost při zobrazení konkrétního děje
- rozvíjet kreslířské schopnosti při tematické kresbě, malbě – vést děti k čistotě a dokonalosti výtvarného provedení
- uvědomovat si změny v přírodě spojené s příchodem jara, léta, podzimu a zimy, pěstitelské a chovatelské činnosti
- využívání encyklopedií
- rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou
- uvědomovat si, co je nebezpečné (kontakt se zvířaty, nebezpečné látky, přírodní jevy)

Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle, hlavní činnosti:

- připravovat s dětmi jednoduché pokusy s rostlinami
- seznamovat děti s tradicemi
- rozšiřovat a prohlubovat poznatky dětí o změnách v přírodě (z vlastní zkušenosti poznat vlastnosti sněhu, ledu a umět je správně využít ke hrám...)
- poznat a pojmenovat některá volně žijící zvířata a jejich typické vlastnosti (zajíc, srnka, veverka...), vést děti k samostatné péči o ptáčky v zimě
- učit děti rozlišovat hlavní znaky jarního, letního, podzimního a zimního období a jeho vztah k určitému počasí
- vést děti k chápání časového sledu ročních období ve spojení se změnami v přírodě, umět charakterizovat jednotlivá období (charakteristické znaky)
- učit se esteticky vnímat a prožívat krásu přírody

- využívat přírodního materiálu při zhotovování drobných předmětů
- zapojovat děti do úklidu nejbližšího okolí MŠ – zametání, úklid sněhu...
- učit děti výtvarně znázornit vztah člověka ke konkrétnímu prostředí
- učit děti vnímat a esteticky hodnotit přírodní prostředí, oceňovat přírodu (např. tvar vloček, mraky, západ slunce, vánice...), využívat tvárné vlastnosti sněhu v zimě
- poukazovat na významné hudební události – hudební festivaly, koncerty
- seznamovat děti se základními podmínkami, které potřebují rostliny ke svému růstu (teplo, světlo, vláha), upozorňovat na význam živin pro růst rostlin
- rozlišovat a uvědomovat si poznatky o změnách v přírodě
- seznamovat děti s jarními květinami a keři, kvetoucími stromy, poznat a pojmenovat nejznámější listnaté a jehličnaté stromy
- poznat a pojmenovat některá domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, znát základní vlastnosti a význam pro člověka
- seznamovat děti s některými exotickými zvířaty
- upozorňovat děti na nebezpečí u rybníka, pozorovat život kolem rybníka (živočichy)
- na základě chuti, vzhledu a vůně poznat některou zeleninu a ovoce a umět je pojmenovat
- poznat a pojmenovat dopravní prostředky, znát jejich účel, rozlišovat je podle místa pohybu, pohotově a správně reagovat na světelná a jiná výstražná znamení
- praktické používání základních pravidel chování na silnici a znalost některých dopravních značek
- učit děti, aby si všimaly v literárních textech vztahu člověka ke zvířatům a přírodě
- vytvářet u dětí povědomí o místu svého bydliště, vytvářet hodnotící postoje k architektuře vesnice, města
- rozvrhnout děj na ploše, volit charakteristické barvy pro vytváření pocitů a zážitků z přírody
- zpívat s dětmi písně o ročních obdobích, rozvíjet dovednost reprodukovat je na zvukomalebné slabiky
- vést děti k bezpečnému zacházení s dětským zahradním náčiním, pečovat o své okolí, vést je k samostatnosti, prohlubovat citový a hodnotící vztah k okolí MŠ, vlastním přičiněním dotvářet prostředí, zlepšovat, vyvozovat mravní ponaučení z jednání lidí
- učit se vytvářet zajímavé dekorace z přírodnin, rozvíjet kladný vztah k přírodě

5.7 Péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami a o děti nadané

Škola je otevřená dětem se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i dětem talentovaným. Učitelky ve spolupráci s výchovným poradcem školy zajišťují odbornou diagnostiku. Na základě diagnostiky jsou konzultovány, plánovány a využívány vhodné metody a organizační postupy práce s dítětem. Děti se zdravotním postižením i mimořádně nadané jsou integrovány v rámci třídy a je jim poskytována individuální péče.

5.8 Podmínky vzdělávání dětí ve věku od 2 do 3 let

V naší mateřské škole se můžou vzdělávat děti ve věku 2-3 let. Učitelky mají pozitivní vztah k dětem této věkové kategorie. Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Režim je upraven s ohledem na potřeby dětí – zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek. Pro pobyt venku je využíváno hřiště, jsou voleny krátké procházky po okolí MŠ. Největší prostor je věnován hře. Všechny ostatní činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou, tyto děti se účastní aktivit pouze kratší dobu, poté si mohou zvolit činnost dle vlastní volby. Děti mají dostatek času na odpočinek. Postupně jsou dokupovány hračky a pomůcky vhodné pro děti této věkové kategorie. Drobný materiál a drobné pomůcky, které by mohly být nebezpečné, jsou umístěny tak, aby k nim tyto děti neměly přístup, tím je zajištěna bezpečnost dětí. Ve třídě jsou dětem nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

6 Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je určen všem dětem naší mateřské školy bez rozdílu věku a slouží učitelkám jako východisko pro vlastní vzdělávací nabídku.

Vzdělávací obsah je uspořádán do ucelených částí, tzv. integrovaných bloků. Integrovaných bloků je celkem pět a tematické okruhy obsahují náměty pro konkrétní zpracování projektů. Vzdělávací nabídka je zaměřena k určitému druhu činností či pracovním aktivitám. Očekávané kompetence vyjadřují znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty, kterých chceme u dětí dosáhnout. Rizika upozorňují na to, čeho by se měl pedagog vyvarovat v průběhu vzdělávacích záměrů, které obsahují rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání, osvojení základu hodnot a získání osobní samostatnosti. Každý blok obsahuje stručnou charakteristiku, co v jeho rámci sledujeme, co chceme dětem nabídnout. Vytyčuje hlavní cíle, co se mohou děti naučit, v čem se mohou rozvinout a zdokonalit. Jednotlivé bloky vycházejí ze života dětí, z pozorování změn v okolí a přírodě v souvislosti s ročními obdobími. Časově nejsou jednotlivé bloky přesně vymezeny, setrváváme u nich podle zájmu dětí. Jednotlivá témata na sebe navazují, vzájemně se doplňují, přecházejí plynule jedno do druhého. Pedagogické pracovnice mají možnost realizovat a vytvářet třídní program s vlastní konkrétní vzdělávací nabídkou, mohou si zvolit i jiné téma podle momentálně vzniklé situace tak, aby na sebe tematické projekty navazovaly, doplňovaly se a plynule přecházely jeden do druhého. Specifické vzdělávací cíle, které jsou v rámci jednotlivých tematických celků (integrovaných bloků) sledovány, jsou zřejmé z charakteristiky jednotlivých bloků.

Zaměření témat bloků vychází z přirozených potřeb dítěte a ze skutečností blízkých jeho životu. Snažíme se o to, aby obsah byl pro děti srozumitelný, užitečný, aby jej děti mohly využít v praxi. Měl by pomáhat dětem poznat sebe, druhé, okolní svět.

Vzdělávací obsah je rozpracován do integrovaných bloků, v nichž jsou stanoveny:

- **charakteristika** – stručný popis, čeho se týká
- **časové zařazení** – ve kterém časovém období probíhá
- **týdenní témata** – názvy jednotlivých tematických částí
- **dílčí vzdělávací cíle** – co pedagog u dítěte podporuje
- **vzdělávací nabídka** – co pedagog dítěti nabízí
- **očekávané výstupy** – předpokládané výsledky, které je možno v této úrovni považovat za dosažitelné

6.1 Integrované bloky

I. „Krteček se seznamuje“ (září, říjen, listopad)

Týdenní témata:

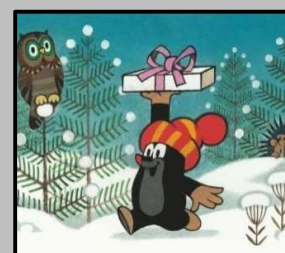
1. „Krteček a kamarádi“
2. „Krteček a školka“
3. „Kde bydlí Krteček, kde bydlím já?“
4. „Hrajeme si s Krtečkem a jeho kamarády“
5. „Krteček na poli“
6. „Krteček zahradníkem“
7. „Krteček zahradníkem aneb košík plný ovoce“
8. „Krteček a počasí + sv. Martin“
9. „Krteček a podzim v lese“
10. „Krteček a zvířátka hledají úkryt před zimou“
11. „Krteček a barvy podzimu“
12. „Krteček, drak a listí“
13. „Krteček, Dušičky a Halloween“

II. „Krteček a kouzelné Vánoce“ (prosinec, leden)

Týdenní témata:

1. „Krteček a čas adventní“
2. „Krteček a Mikuláš“
3. „Krteček a cukroví“
4. „Krteček a Štědrý večer“
5. „Krteček a Tři králové“

III. „Krteček a zima“ (leden, únor)

Týdenní témata:

1. „Hádej, čím bude Krteček“
2. „Krteček a sněhulák“
3. „Krteček a Paní Zima“
4. „Krteček stůně“
5. „Krteček a barevné míčky“
6. „Krteček a oblečení“
7. „Krteček a karneval“
8. „Krteček a lidské tělo“
9. „Krteček nás učí žít zdravě“

IV. „Krteček a jarní příroda“ (březen, duben)

Týdenní témata:

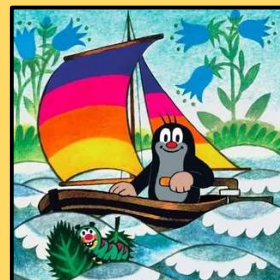
1. „Krteček a jaro“
2. „Krteček a jaro ve vsi“
3. „Krteček a domácí zvířátka“
4. „Krteček a zvířátka v jarní přírodě“
5. „Krteček a voda“
6. „Krteček a Velikonoce“
7. „Krteček a země“
8. „Krteček a hmyz v trávě“
9. „Krteček a čarodějnice“

V. „Krteček a jeho dobrodružné putování“ (květen, červen)

Týdenní témata:

1. „Co dělá krteček celý den“
2. „Kртеček a maminka“
3. „Kртеček a smysly“
4. „Kртеček a dopravní prostředky“
5. „Kртеček a děti z celého světa“
6. „Kртеček a cesta kolem světa“
7. „Kртеček a raketa aneb cestujeme vesmírem“
8. „Kртеček a prázdniny“
9. „Kртеček a pohádky“

6.1.1 „Krteček se seznamuje“

Časové období: září, říjen, listopad

Charakteristika

Tento integrovaný blok je zaměřen na adaptaci dětí na prostředí MŠ (zejména těm nejmladším dětem bude pomáhat plyšová pohádková postava Krtečka při poznávání nového a neznámého, jehož příběhy budou součástí vzdělávacího procesu celého školního roku). Součástí je vzájemné seznámení dětí, učení se jmen a značek dětí, učení se režimu v MŠ, vytváření pravidel společenského soužití, kulturních a zdvořilostních návyků. Stěžejní je také vytváření pozitivního, příjemného a bezpečného prostředí ve třídě (vznik a rozvoj kamarádských vztahů, dětských přátelství). Děti se učí postupně zvládat a upevňovat jednoduché úkony sebeobsluhy, udržovat pořádek. Dochází k seznamování se s hygienickými návyky, pravidly při stolování. Děti se učí základnímu uvědomování si sebe sama a svých schopností (umím si hrát, umím něco vyrobit).

Seznamujeme se s rozmanitostmi přírodního prostředí, s jeho vývojem a proměnami, se sklizní, zeleninou a ovocem, s tím, co všechno musí člověk udělat na poli a na zahradě, než se připraví příroda k odpočinku, všímání si plodů podzimu – sběr přírodnin, jejich pojmenování a tvůrčí činnosti s nimi. Na základě poznávacích zážitků se u dětí bude rozvíjet schopnost pozorování a smyslového vnímání podzimní přírody, hledání jejich krás a zákonitostí, určování barev, rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou. Děti se budou učit využívat všech smyslů, pozorovat, zrakově rozlišovat barvy předmětů, jejich specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem, rozlišovat, co prospívá zdraví. Děti získají hodnoty vztahu k ochraně přírody a životního prostředí a budou si vytvářet aktivní postoje k přírodním a společenským změnám. Všímáme si barev podzimní přírody, než se vše připraví k odpočinku, věnujeme se sběru přírodního materiálu a následné tvůrčí i didaktické činnosti s ním, seznamujeme se s čísly a matematickými pojmy, seznamujeme se se zvířaty a ptáky ve volné přírodě (rozdíly mezi nimi), učíme se uvědomování si, že jsem člověk (čím se liším od ostatních tvorů).

Týdenní témata

1. „Krteček a kamarádi“ (adaptace v MŠ, bezpečnost)
2. „Krteček a školka“ (pravidla soužití, piktogramy)
3. „Kde bydlí Krteček, kde bydlím já?“ (bydliště, budovy v obci)
4. „Hrajeme si s Krtečkem a jeho kamarády“ (navazování přátelství, tělo kamaráda)
5. „Krteček na poli“ (znaky podzimu, plody na poli)
6. „Krteček zahradníkem“ (druhy zeleniny – sezónní, pomoc při sklizni)
7. „Krteček zahradníkem aneb košík plný ovoce“ (druhy ovoce – sezónní, zpracování)
8. „Krteček a počasí + sv. Martin“ (změny v přírodě, počasí)
9. „Krteček a podzim v lese“ (změny v přírodě, stromy, plody, zvířata)
10. „Krteček a zvířátka hledají úkryt před zimou“ (odlet ptáků, příprava na zimní spánek)
11. „Krteček a barvy podzimu“ (změny v přírodě, barvy kolem nás)
12. „Krteček, drak a listí“ (stromy, listy, plody, tvary, velikosti, drak)
13. „Krteček, Dušičky a Halloween“ (tradice, pověry...)

Dílčí vzdělávací cíle MŠ Krásná Hora

- osvojování si poznatků o těle, jeho zdraví a jeho ochraně (bezpečnosti)
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj a užívání všech smyslů
- osvojování základních sebeobslužných úkonů
- vytváření zdravých životních návyků
- rozvoj dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- zdokonalování koordinace a rozsahu pohybu
- rozvoj receptivních a expresivních jazykových dovedností – naslouchání, porozumění a vyjadřování
- stálý rozvoj komunikativních schopností a jazykových dovedností jak receptivních, tak i produktivních (pasivních i aktivních)
- rozvoj slovní zásoby
- zvyšování schopnosti soustředit se v oblasti naslouchání
- rozvoj řečových schopností a komunikativních dovedností jak v oblasti pasivní – schopnost poslouchat a udržet soustředěnost, tak i v oblasti aktivní – správná výslovnost, vlastní vyjadřování, vyprávění

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- seznámení s různými náladami, emocemi
- podporovat děti, aby uměly vyjádřit své momentální emoce, dojmy a prožitky přijatelným způsobem
- rozvoj paměti, pozornosti
- trénování prostorové orientace a reakce na daný pokyn (koncentrace)
- seznamování s pojmy: větší, menší, více, méně (třídění podle těchto kritérií)
- seznámení s geometrickými tvary
- rozvoj představivosti a experimentování
- vytváření si vztahu k barvě
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (čísla)
- získávání relativní citové samostatnosti
- rozvoj pozitivního vztahu k sobě samotnému, získávání sebevědomí, sebedůvěry
- poznávání sebe sama (uvědomování si, čím se člověk odlišuje od ostatních tvorů)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj mravního a estetického vnímání
- seznamování s pravidly ve vztahu k druhému
- vytvoření kamarádského kolektivu dětí, podpoření rozvoje komunikativních dovedností u dětí (verbálních i neverbálních)
- poznávání a spoluvytváření pravidel společenského soužití, naučit se žít ve společenství MŠ, dodržovat daná společenská pravidla tohoto soužití a spolupodílet se na vytváření dalších nových pravidel (vnímat jejich pozitivní smysl)
- respektovat dospělého, který se o ně v průběhu jejich pobytu v MŠ stará, vnímat jej jako autoritu a toho, kdo to s nimi myslí nejlépe, důvěřovat mu a poslouchat jeho pokyny
- rozvoj komunikativních dovedností ve vztahu s druhými (dospělými i dětmi)
- rozvoj kooperativních dovedností
- posilování prosociálního chování (tolerance, respekt, přizpůsobivost) ve vztahu k druhým lidem (v rodině, v MŠ a jejím dětském kolektivu)
- podporovat dětská přátelství, vytvářet vzájemnou důvěru mezi dětmi, vytvářet mezilidské vztahy
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- získávat elementární povědomí o přírodě, o její rozmanitosti a proměnách způsobených střídáním čtvero ročních období

- vytvářet pozitivní vztah k přírodě a uvědomovat si, jak i já (dítě) mohu přispívat k její ochraně
- rozvoj pěstování lásky k přírodě a ke svému okolí, kde žiji
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- lokomoční a pohybové činnosti (přirozená cvičení – chůze, běh, skoky, poskoky, lezení, hody)
- začleňování pohybových a míčových her při pobytu na zahradě, hřišti
- zdravotně zaměřené činnosti – protahovací a uvolňovací, dechová a relaxační cvičení
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- činnosti odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- konstruktivní a grafické činnosti, grafické napodobování symbolů
- prohlížení knížek, činnosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (časopisy, noviny)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, hádanky, společné diskuze, rozhovory, individuální a skupinové konverzace – vyprávění zážitků, vyprávění podle skutečnosti, podle obrazového materiálu, samostatný slovní projev na určité téma
- učení se básní a říkanek k daným tématům
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- poslech čtených příběhů, jejich dramatizace
- sledování animovaných pohádek – Krtek a kamarádi, Krtek a myška, Krtek a zajíček, Krtek zahradníkem, Krtek a ježek, Krtek a vlaštovka
- komentování zážitků a aktivit
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem – třídění, uspořádání, porovnávání, smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností, charakteristických znaků – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky
- základní seznámení s druhy ovoce a zeleniny – učení se jejich názvů, jejich záměrné pozorování (sledování barev, tvarů, velikostí)
- seznamování se s pojmy:
 - kyselé, sladké, slané, hořké
 - kulaté, hranaté, dlouhé, krátké
 - tlusté, tenké, malé, velké
- třídění předmětů podle pedagogem určených kritérií (velikost, barva, tvar)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.), jejich smysluplné praktické využití
- seznamování s pojmy:
 - nahoru, nahoře, dolů, dole, vpravo, vlevo, nad, pod, vedle...
- spontánní hra, volná hra a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti – mechanické, logické
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem
- činnosti nejrůznějšího zaměření umožňující samostatné vystupování, vyjadřování
- estetické a tvůrčí aktivity – výtvarné, literární, hudební
- cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání
- hry na téma rodiny a přátelství
- námětové hry vztahující se k probíraným tématům
- běžné verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým, aktivity podporující sblížení dětí
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- prohlížení knih, dětských časopisů, poslech četby, hudby
- hry zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – domov, rodina, mateřská škola, prostředí v MŠ, vztahy mezi dětmi

- hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- kooperativní činnosti ve dvojicích
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí chránit si soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku – zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce a mravní hodnoty – dobro, zlo, spravedlnost, pravda
- kognitivní činnosti, kladení otázek, odpovědi, diskuse nad problémem
- návštěvy dětských kulturních akcí
- hry na zahradě MŠ (seznamování se s pravidly pro bezpečný pobyt zde)
- vycházky – seznamování se s vesnicí, ve které děti žijí a jejím blízkým okolím (učení se pravidel bezpečnosti při pobytu venku)
- přirozené pozorování blízkého okolí a života v něm
- seznámení se zvířaty a ptáky ve volné přírodě, rozdíly mezi nimi, z čeho se skládají (hlava, oči, tlama, čenich, krk, tělo, přední a zadní končetiny, srst, ocas, zobák, křídla, nohy, peří...), co dělají na podzim (mění srst – houstne, tvoří si zásoby potravy), čím se které zvíře živí, ptáci odlétají a jiní přilétají – kteří...
- postupně se učit vnímat i rozdíly mezi zvířaty a člověkem
- přirozené i zprostředkované poznávání přírody živé i neživé, vycházky, přírodní jevy a děje, rozmanitost přírody a změny v přírodě, krajina a její ráz, počasí, ovzduší, roční období
- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s přírodními materiály ve svém okolí a jejich prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi
- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné činnosti)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů – pole, les, louka, rybník
- výlety do okolí, do přírody, vycházky zaměřené k získání praktické orientace v okolí
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu
- poučení o možných nebezpečných situacích (dopravní situace, kontakt se zvířaty, léky a jedovaté rostliny, nepříznivé povětrnostní jevy...)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí

- při vycházkách přírodou pozorovat momentální změny v ní a hovořit o nich – co je v přírodě jiného oproti minulým dnům (k tomu děti vést po celý rok, aby pro ně bylo sledování, zkoumání, pozorování a následné hovoření o výsledku jejich zjištění přirozené)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
 - postavit se vzpřímeně a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
 - vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
 - zvládat překážky, užívat různé náčiní, pohybovat se v písku
- koordinovat lokomoci a další pohyby a polohy těla
 - pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (v lese, polní cesta)
 - zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
 - pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
 - přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
 - pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, s drobnými pomůckami, nástroji a materiálem, tužkami, papírem, modelovací hmotou
 - pracovat se stavebnicemi, skládankami, puzzlem, stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky
 - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami, např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami a materiály např. s papírem – překládání, vytrhávání, textilem, modelovací hmotou, vytvářet objekty z přírodnin i umělých materiálů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
 - upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
 - zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji – triangel, bubínek, chřestidla

- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
 - přijímat potravu a tekutiny, umět stolovat – samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj
 - pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony, např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, pustit vodu, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník, oblékat se a svlékat
- zvládat jednoduché pracovní úkony
 - postarat se o své osobní věci, hračky, pomůcky
 - uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, např. na zahradě
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, rozlišovat, co mu prospívá a co mu škodí, o významu aktivního pohybu
 - znát základní zásady zdravého životního stylu, např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
 - pohybovat se bezpečně po chodníku, na ulici, na zahradě
- pojmenovat většinu toho, čím jsme obklopeni
 - znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek), rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, dodržovat pravidla konverzace a společenskou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity
 - používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- domluvit se slovy i gesty
 - dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty, sledovat řečníka i obsah)
- naučit se z paměti krátké texty – říkanky, písničky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- poslouchat četbu, sledovat divadlo
- sluchově rozlišovat slabiky a hlásky na začátku slova
 - vyčlenit hlásku na začátku slova, rozkládat slova na slabiky

- záměrně užívat všech smyslů, záměrně pozorovat, odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů
 - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo, např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
 - rozlišit základní barvy (červená, modrá, žlutá, zelená), barvy složené (oranžová, zelená, fialová)
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
 - přijímat pobyt v mateřské škole jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
- uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině
 - zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
 - jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- ve známých situacích ovládat svoje city, přizpůsobovat jim svoje chování
 - soustředit se na činnost
 - dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
 - přijímat pokyny
 - uposlechnout pokyn dospělého a řídit se jím
- záměrně si zapamatovat a vybavit
 - příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. co jsme viděli na vycházce)
 - pamatovat si postup řešení (postup jednoduché stavby, umístění obrázku na konkrétní místo – pexeso)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí
 - přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, náklonnost, radost, spokojenost, strach, smutek)
 - přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese, odložit splnění svých osobních přání
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás
 - zachytit a vyjádřit své prožitky – slovně, výtvarně, dramatickou improvizací

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních i ostatních činnostech
- využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče
 - obracet se na dospělého o pomoc, o radu
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
 - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
 - obhajovat své potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- spolupracovat s ostatními
 - vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky
- bránit se projevům ubližování jiného dítěte
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými a dětmi
 - umět pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky
 - navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
 - reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně, zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, nabídnutí spolupráce, pomoci)
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládnout požadavky plynoucí z prostředí školy, běžných proměn a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
 - cítit se plnohodnotným členem skupiny

- vnímat základní pravidla ve skupině, podílet se na nich, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat
- utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami
- vnímat kulturní podněty, pozorně naslouchat, sledovat dramatické představení a hodnotit svoje zážitky
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (doma, v budově MŠ)
 - orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se v blízkosti mateřské školy nachází – obchody, zastávka, hřiště, pošta, lékař, knihovna, hasiči)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení
 - rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává, rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje
- mít povědomí o přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek okolí dítěte
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek, čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady)
 - všimnout si nepořádku a škod, dbát na pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, chápat význam třídění odpadů, chránit přírodu v okolí, živé tvory

6.1.2 „Krteček a kouzelné Vánoce“

Časové období: *prosinec, leden*

Charakteristika

V tomto období se zaměříme na vánoční tradice a zvyky a na přípravu oslavy Vánoc v mateřské škole. Děti si prožijí atmosféru Vánoc – adventní čas, ale v klidu, v pohodě, bez spěchu a stresu. Všechny činnosti budou motivačně sjednoceny a povedou k aktivnímu zapojení dětí do výzdoby třídy, pečení cukroví, výroby přáníček, zpívání koled a ke společnému radostnému

prožívání vánočního času. Po Vánocích začneme pozorovat zimu, vlastnosti sněhu a ledu, změny počasí. Prostřednictvím zimních sportů povedeme děti k poznání, že pohyb je důležitý pro naše zdraví, ale že je nutné zároveň dbát na bezpečnost svou i druhých. V souvislosti s tím budeme poznávat i lidské tělo. Vůně perníčků, cukroví, jehličí a jiných v nás vyvolávají vzpomínky na nejkrásnější svátky v roce, a tak celý tento blok bude zaměřený přípravě na ně. Cílem bude prožít adventní čas s dětmi i jejich rodiči v klidu, radosti, vytvářet, rozvíjet a prožívat citové vztahy k nejbližšímu okolí (rodina, MŠ). Děti získají povědomí o poslání a smyslu Vánoc, seznámí se zvyky a tradicemi, které náleží k předvánočnímu a vánočnímu období, všimnout si dění v obci, vnímat předvánoční i vánoční atmosféru (výzdoba a chování lidí). Spolupodílet se na dění v obci tím, že připravíme pásmo k „Rozsvěcení vánočního stromu v obci“. Děti se naučí uctě k tradicím, získávají povědomí o mezilidských morálních hodnotách a vytváří si postoje k ostatním kulturám.

Týdenní témata:

1. „**Krteček a čas adventní**“ (tradice vánočních svátků)
2. „**Krteček a Mikuláš**“ (postupné podrobnější seznámení se s adventními tradicemi – sv. Barbora, sv. Mikuláš – mikulášská nadílka)
3. „**Krteček a cukroví**“ (pečení a zdobení cukroví, adventní tradice, lidské smysly)
4. „**Krteček a Štědrý večer**“ (vztahy v rodině, vánoční příběh, vánoční svátky a jejich tradice)
5. „**Krteček a Tři králové**“ (mezilidské hodnoty)

Dílčí vzdělávací cíle MŠ Krásná Hora

- zdokonalovat dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- rozvoj užívání všech smyslů
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj psychické zdatnosti
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj řečových schopností a jazykových i produktivních dovedností (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, představivosti a fantazie
- posilování přirozených poznávacích citů – zvědavosti, zájmu, radosti z objevování

- rozvoj paměti, pozornosti, přechod k úmyslným funkcím
- rozvoj tvůrčích schopností každého dítěte s ohledem na jeho individuální schopnosti, možnosti a dovednosti
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- pokračování v poznávání sebe sama, své role v rodině a vytváření pozitivního vztahu k sobě samotnému
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, k lidem v obci)
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí
- vnímat a přijímat základní hodnoty ve společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- vytváření vztahu k tradicím svého životního prostředí
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s hračkami, předměty, pomůckami, náčiním, dalším materiálem (obrazovým)
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- činnosti relaxační a odpočinkové zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- tematicky motivované překážkové dráhy
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- tanec
- přednes, recitace, zpěv, dramatizace – učení se básní a písní s vánoční tematikou
- poslech čtených i vyprávěných příběhů a pohádek (filmových i divadelních)
- společné rozhovory, diskuse (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti)
- pozorování předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností – dotek, chuť, vůně, tvar
- hry různého zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické, imaginativní)
- společná výzdoba interiéru mateřské školy
- pečení a zdobení cukroví

- časové pojmy a vztahy přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- námětové hry na téma rodiny zaměřené na poznávání různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič)
- záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší – vlastnosti dané pohlavím, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem
- smyslové hry
- psychomotorické hry
- předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích (úsměv, pláč, hněv, zloba, radost, údiv)
- kooperativní činnosti ve dvojicích, v menších skupinách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta ke starším)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy)
- receptivní, slovesné, literární, výtvarné, dramatické činnosti (poslech pohádek, hudebních skladeb, příběhů, veršů a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku v jednání lidí (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- seznámení s příběhy obohacujícími citový život dítěte
- sledování animované pohádky – Krtek o Vánocích
- využívání příležitosti seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí
- pozorování kulturních objektů – návštěva místního kostela – „Půjdeme spolu do Betléma“
- vycházky po okolí a přirozené pozorování blízkého okolí a života v něm, okolní měnící se přírody v souvislosti s ročním obdobím a měnícím se podnebím, sledování rozmanitého počasí (prší, sněží, náledí, bláto)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dostupných způsobech, jak se chránit – požár, povodně

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
 - běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
 - užívat různé cvičební náčiní
- zvládat překážky, pohyb ve skupině dětí
- umět sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
 - zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiálem (papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, výtvarnými pomůckami, materiály, jednoduchými hudebními nástroji
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně a gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- porozumět slyšenému
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, pocity, úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
 - dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu, umět komentovat zážitky a aktivity
- schopnost uplatňovat naučené pojmy v praxi a rozumět jim
- umět popsat situaci podle obrázku, fotografie
- naučit se z paměti krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
 - krátké říkanky, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je
- projevovat zájem o knížky
- soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat pohádky
- záměrně se soustředit na činnost, udržet pozornost
- nebát se experimentovat a používat vlastní představivost, fantazii
- být nápadité, umět své nápady předkládat druhým
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
 - rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus

- správně reagovat na světelné a akustické signály
- rozlišit známé chutě a vůně (sladké, slané, hořké, kyselé, vůně koření)
- částečně se orientovat v čase
 - rozlišovat základní časové údaje (dnes, včera, zítra, den, noc, ráno, večer, dny v týdnu)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
 - spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, co dítě prožilo příjemného i nepříjemného (např. z vánočních svátků)
 - tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
 - samostatně se rozhodnout v některých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snaží ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
 - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnout agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídit)
 - umět se podřídit změnám)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky
 - lásku, soucítění, radost, spokojenost, strach, smutek
 - rozlišovat citové projevy v důvěrném rodinném a cizím prostředí
 - přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- porozumět běžným projevům, vyjádření emocí a nálad
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
 - jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí...
- spolupracovat s ostatními
 - při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě, ohleduplně, nabídnout pomoc)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v mateřské škole, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
 - kreslit, používat barvy, modelovat z těsta, keramické hlíny, tvořit z papíru, z různých materiálů
 - využít tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí
- zvládat základní hudební dovednost vokální i instrumentální
 - vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností
- přizpůsobit se společnému programu a spoluvytvářet společenství třídy plné radosti a pohody, ctít oslavy svátků
- mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí
- všimnout si rozmanitosti, pestrosti, různorodosti, která se ve světě objevuje

6.1.3 „Krteček a zima“

Časové období: leden, únor

Charakteristika

Tento blok je zaměřený na zimní období, na pozorování zimních přírodních jevů a vnímání jejich proměn všemi smysly, na období zimních kouzel i nebezpečí. Je to období zimních radovánek, her a sportů, které mají děti tak rády. Rovněž však nehostinné období pro volně žijící zvířata, ptáky, kteří potřebují naši pomoc. Děti si o nich osvojují poznatky, vydávají se je pozorovat do přírody, objevují stopy ve sněhu. V rámci tematické vycházky „Dárkový strom pro zvířátka“ děti donesou ke krmelci zvířeti žijící ve volné přírodě různé pokrmy

Všímání si toho, co všechno se dá ze sněhu vytvářet a co vytváří mráz. Formou experimentálních činností poznáváme vlastnosti sněhu a ledu.

Kombinací prozkoumávání smysly, sebeobjevování a představivosti dětí poznáváme lidské tělo a péči o zdraví. Učíme se pojmenovat jednotlivé části lidského těla a seznamujeme se s činnostmi v rámci zdravého životního stylu.

V tomto bloku se děti také seznamují s lidovými zvyky a tradicemi v období masopustního veselí. Dále se budeme seznamovat s nejrůznějšími lidovými řemesly, povoláními a jejich významem pro společnost. Více se pak děti budou moci sblížit

s povoláními, se kterými se běžně setkávají v MŠ (učitelka, kuchařka, uklízečka) a rovněž při vycházkách si budeme všimnout, jaká povolání vidíme okolo nás.

Děti získávají postoje a úctu k životu ve všech jeho formách, poznávají hodnoty spojené s živou a neživou přírodou, s vlastním zdravím i zdravím druhých a jeho ochraně.

Týdenní témata:

1. „Hádej, čím bude Krteček“ (profese, význam lidské práce, nářadí, časové úseky)
2. „Kртеček a sněhulák“ (zimní hry a sporty)
3. „Kртеček a Paní Zima“ (příroda a zvířata v zimě)
4. „Kртеček stůně“ (poznávání lidského těla, vzájemná pomoc)
5. „Kртеček a barevné míčky“ (rozpoznávání a pojmenování barev)
6. „Kртеček a oblečení“ (počasí v zimě, druhy oblečení, materiály)
7. „Kртеček a karneval“ (lidové zvyky, Masopustní rej – slavení masopustu v obci)
8. „Kртеček a lidské tělo“ (části lidského těla, kostra)
9. „Kртеček nás učí žít zdravě“ (zdravý životní styl, zdravé potraviny)

Dílčí vzdělávací cíle MŠ Krásná Hora

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj orientace v daném prostoru (ve třídě)
- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- uvědomování si svých pohybových možností a schopností
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení – výtvarné, hudební, pohybové, dramatické
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- rozvoj řečových schopností a samostatného vyjadřování
- rozvoj slovní zásoby, seznamování se s nejrůznějšími pojmy a jejich následné uplatňování v praxi
- rozvoj paměti a pozornosti (její postupné prodlužování), přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi – PC, encyklopedie
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, svých silných a slabých stránek, svých možností, schopností, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu
- pochopení, že změny v přírodě způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Vzdělávací nabídka

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- pohybové hry, hudebně pohybové hry
- v průběhu volných her dát dětem možnost a prostor pro spontánní pohybové aktivity
- při pobytu venku, v případě, že bude sníh, začleňovat sezónní aktivity na sněhu – chůze a běh ve sněhu, stopy ve sněhu – sledování vzoru podrážky a velikosti otisku boty, starší děti se mohou pokusit najít největší stopu, prostřednictvím našich stop vytvářet různé tvary (kytičky aj., dle vlastních představ dětí), vyšlapávání cestiček a proudová chůze, výroba sněhuláka, tvorba koulí – koulování, házení koulí na terč
- grafomotorická cvičení vztahující se k probíraným tématům

- do volných her začleňovat konstruktivní činnosti s nejrůznějšími stavebnicemi
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků, k prevenci nemocí
- vést děti k provádění činností spojených s osobní hygienou, úklidem a úpravou třídy
- trénovat sebeobslužné úkony a základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky v oblasti osobní hygieny, přijímání stravy a tekutin, učit se zásadám stolování, učit se postarat o sebe i o své osobní věci, poznat si své oblečení, učit se sám oblékat, svlékat, obouvat se
- smyslové hry – praktické užívání všech smyslů
- kooperativní činnosti nejrůznějšího charakteru
- experimentální činnosti
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech příběhů a pohádek k tématům, které se probírají a jejich převyprávění dětmi (sdělení obsahu)
- sledování animovaných pohádek – Krtek fotografem, Krtek a sněhulák, Jak Krteček ke kalhotkám přišel, Krtek a karneval a následná didaktická činnost, která z nich bude vycházet dle vlastní volby pedagoga
- učení se masopustních říkanek, popěveků i pohybu k nim
- využívat rytmické hudební nástroje (možnost i vlastní výroby s dětmi)
- začleňovat námětové hry vztahující se k týdenním tématům a v jejich průběhu podporovat u dětí manipulaci s hračkami a zacházení s nejrůznějšími předměty řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství a jejich smysluplné aplikace)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, abeceda)
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen podle předlohy

- didaktické činnosti s obrazovým materiálem (časopisy, knihy, encyklopedie, učební plakáty)
- využití četby s etickým obsahem a poučením
- činnosti ke cvičení organizačních dovedností, začleňovat úkoly s viditelným výsledkem
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity – výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí, získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- vycházky do okolí, pozorování zimních přírodních jevů
- běžné verbální a neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, učitelka, žák, profesní role, herní role)
- společná výroba masopustních masek
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji)
- zvolit nějaká povolání (např. lékař, zubař, kuchař, kadeřnice, uklízečka, prodavačka, popelář, švadlena) a s nimi děti seznámit blíže – charakteristické znaky, co ke své práci potřebují (pracovní předměty, pomůcky, nástroje a praktická manipulace s nimi – jak se používají)
- poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá a neživá, přírodní jevy a děje, rostliny a živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- tematická vycházka – „*Dárkový strom pro zvířátka*“ (přinesení vhodné potravy)
- procházky zimní přírodou (krajinou), všímání si stop zvířat ve sněhu, sledování toho, co dělá mráz (bílé stromy, malůvky na oknech, zamrzlá voda)

- opatrné klouzání na zamrznutých kalužích (trénování udržení rovnováhy)
- v případě dostatku sněhu možnost bobování na kopci

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, pohybovat se na sněhu a ledu, zvládat různé druhy lezení)
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- užívat různé cvičební náčiní, nářadí
- umět sladit pohyb s rytmem a hudbou
- schopnost správně zacházet s hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a s grafickým materiálem (tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
- kreslit, malovat, vytrhávat, stříhat, lepit
- napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, písmena, číslice
- tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- zacházet s jednoduchými hudebními a rytmickými nástroji
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
 - samostatně se oblékat, svlékat, obouvat
 - samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
 - udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce
- pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
 - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (srdce, plíce, mozek, žaludek)
 - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního pohybu a zdravé výživy
 - znát základní zásady zdravého životního stylu (o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
 - spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií

- mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně formulovaných větách
 - mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
 - sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat
 - projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
 - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
 - naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu)
 - porozumět slyšenému
 - chápat jednoduché hádanky, vtipy
 - poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
 - poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma) a stejně znějící slova různého významu (homonyma)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
 - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
 - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary
 - vlastnosti objektů, např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
 - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu, určit tvar, materiál, počet, velikost
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových, dramatických)
 - vyjadřovat fantazijní představy
 - dokončit příběh, pohádku (vymyslet konec, jinou variantu)
 - vyprávět příběh s virtuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek)

- experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů)
- navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby)
- rozlišovat některé obrazové symboly a porozumět jejich významu a funkci
 - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. znát některé číslice, písmena)
 - napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník)
 - poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)
- chápat prostorové pojmy
 - rozlišovat vpravo, vlevo na vlastním těle
 - rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (nahore, dole, uprostřed, před, za, pod, na, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
 - rozpoznat základní geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
 - posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více, o kolik je méně, kde je stejně)
 - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
 - slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché nápady, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
 - projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet knihy, znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
 - nechat se získat pro záměrné učení
- vyjádřit svůj souhlas, umět říct ne v konkrétní situaci

- umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat a co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- podílet se na organizaci hry a činnosti
 - umět spolupracovat, dohodnout se s ostatními, vhodným způsobem sdělit své nápady
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- uvědomovat si svoje možnosti a limity
 - odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro něj obtížné
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
 - hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- vyvinout volné úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
 - přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
 - umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou (pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací)
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- navazovat kontakty s dospělým
 - respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodně (s ohledem na situaci a podmínky)
- spolupracovat s ostatními
 - spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého
 - obhajovat svůj postoj či názor, respektovat jiný postoj či názor
 - přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikty dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte
 - k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
 - spoluvytvářet prostředí pohody
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná

- bránit se projevům násilí jiného dítěte, nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
 - vnímat odlišnost mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
 - navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
 - zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální – zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
 - mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (poznatky o živé a neživé přírodě, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
 - v kulturních místech (v divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
 - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, běžné proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody a společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě a ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí – být citlivý k přírodě

6.1.4 „Krtček a jarní příroda“

Časové období: březen, duben

Charakteristika

Tento integrovaný blok je zaměřený na pozorování probouzející se jarní přírody, na vnímání jejích změn a vytváření pozitivních vztahů k ní, na vytváření eticky a ekologicky odpovědného chování a jednání a vlastního přínosu. Blíže se budeme zabývat jarem, na jehož příchod se příroda právě připravuje. Děti se učí poznávat jarní přírodu, vědomě se podílet na péči o životní prostředí, vážit si práce druhých, poznávat její užitečnost a prospěšnost. Při vycházkách si budeme všimnout prvních jarních květin (jejich pojmenování, vyhledávání v knihách) a změn spojených s blížícím se jarem. Budeme se seznamovat s nejrůznějšími květinami. Děti se budou učit jejich názvy, poznávat je v přírodě, všimnout si jejich charakteristických znaků (čím se od sebe liší a co mají společné), budou poznávat, jak je možné o květiny pečovat (co vše potřebují k životu). Budeme si vyprávět o koloběhu vody v přírodě, jejím významu pro přírodu i pro nás lidi. Zaměříme se na význam přírody pro život člověka a seznámíme se s novými pojmy jako je ekologie, tříděný odpad, ochrana přírody. Děti si prohloubí poznatky týkající se domácích a hospodářských zvířat a jejich chovu. Učí se také poznávat a pojmenovávat zvířata a jejich mláďata, znát jejich význam, být citlivý, vnímavý, ohleduplný, neubližovat slabým a bezmocným. Děti se seznámí s velikonočními tradicemi, které jsou věnovány příchodu jara, rozvíjejí si poznatky, které jsou spojené s velikonočními svátky. Děti si prohlubují znalosti o živé a neživé přírodě. Poznávají užitečnost, ale i nebezpečí hmyzu. Vytvářejí si pozitivní postoje k životnímu a společenskému prostředí, ke kulturním tradicím

Seznámíme se s ptáky, kteří se vracejí na jaře, i s těmi, co zůstávají. Seznámíme se s tradicemi, které s jarem souvisejí. Součástí je také rozvíjení estetického vnímání, výzdoba mateřské školy, upevňování správného chování v přírodě. Uvědomujeme si, že člověk svou činností může prostředí chránit, ale také ničit. Budeme se snažit o posilování psychické i fyzické zdatnosti prostřednictvím her v přírodě a prodloužených vycházek do přírody. Seznámíme se také s tradicí pálení čarodějnic.

Týdenní témata:

1. „Krteček a jaro“ (znaky jara, změny v přírodě)
2. „Krteček a jaro ve vsi“ (zahradka, semínka – setí, spolupráce)
3. „Krteček a domácí zvířátka“ (domácí zvířata a jejich mláďata)
4. „Krteček a zvířátka v jarní přírodě“ (zvířata ve volné přírodě)
5. „Krteček a voda“ (koloběh vody, její význam, zvířata u vody)
6. „Krteček a Velikonoce“ (tradice – Vítání jara, Velikonoce – původ a význam z hlediska lidových tradic)
7. „Krteček a země“ (třídění odpadu, úklid okolí, Den Země)
8. „Krteček a hmyz v trávě“ (hmyz, louka, kvetoucí příroda)
9. „Krteček a čarodějnice“ (tradice, pověry...)

Dílčí vzdělávací cíle MŠ Krásná Hora

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí)
- rozvoj a kultivace smyslového vnímání
- osvojování si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- zvyšování schopnosti soustředit se v oblasti naslouchání
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka a další formy sdělení, verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání a postupný přechod od názorného myšlení ke slovně-logickému (pojmovému)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj vlastního cítění a prožívání
- vytváření základů pro práci s informacemi

- pokračování v poznávání sebe sama a vytváření pozitivního vztahu k sobě samotnému, uvědomění si vlastní identity, získání zdravého sebevědomí, sebedůvěry a osobní spokojenosti
- osvojování si elementárních poznatků, schopností a dovedností potřebných pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- prohlubování pravidel chování k druhému člověku
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření základů aktivního postoje ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- seznamování s prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitostech, vývoji a neustálých proměnách
- pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí
- vytvoření povědomí o vlastní souvazečnosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Vzdělávací nabídka

- lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, základní gymnastika, míčové hry
- smyslové a psychomotorické hry
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- při pobytu venku začleňovat nejrůznější pohybové aktivity (překážkové dráhy), pohybové hry s míčem
- grafomotorická cvičení vztahující se k probíraným tématům
- propojení hudby a pohybu (tanečky)
- objasnění významu vody pro tělo (má naše tělo v sobě vodu, proč je důležité pít?)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- učení se básní, písní s jarní tematikou (přednes, recitace, dramatizace, zpěv)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- aktivní poslech čtených, vyprávěných pohádek a příběhů, zachycení jejich obsahu a pochopení hlavní myšlenky, vnímání dobra a zla (zdůraznění vítězství dobra nad zlem) a uvědomování si jejich výskytu i v reálném životě
- sledování animovaných pohádek – Krtek a kachničky, Krtek a potopa
- jednoduché dramatizace slyšených pohádek
- dramatické činnosti s vyjadřováním nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, překvapení, radost, smutek)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční, dramatické)
- řešení myšlenkových a praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- didaktické činnosti s abecedou – přepis jednotlivých písmen, obkreslování písmen, poznávání počátečních písmen ve slovech (co dalšího může začínat tímto písmenem – názvy rostlin, zvířat)
- činnosti seznamující s abecedou a číslicemi – didaktické hry
- prohlížení encyklopedií, knih, časopisů týkajících se probíraných témat a rozhovor o jejich obsahu
- konkrétní operace s nejrůznějším materiálem – třídění, odhad, přiřazování, porovnávání (všímání si velikosti, tvarů, barev)
- využívání rozmanitých výtvarných technik, a nejen výtvarného materiálu (odpadu aj.)
- činnosti vedoucí k pochopení pojmů – teplá, studená, pevná, tekutá – pokusy
- společná jarní výzdoba mateřské školy
- hry a nejrůznější činnosti podporující stmelení kolektivu

- kooperativní činnosti nejrůznějšího charakteru umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích (ve dvojicích, v menších skupinách)
- činnosti směřující k porozumění druhému
- využití přirozených situací v kolektivu dětí k upevnování sociálních vztahů
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí
- přírodovědné vycházky za účelem přirozeného pozorování přírodního prostředí a života v něm, okolní měnící se přírody v souvislosti s ročním obdobím a měnícím se podnebím (jaká je jarní krajina a její ráz, počasí, ovzduší apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity – seznamování s ekosystémy (les, louka, pole, rybník)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla
 - pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
- sladit pohyb s rytmem a hudbou
 - doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)
 - pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
 - schopnost tanečního pohybu
- ovládat dechové svalstvo
 - být pohybově aktivní po delší dobu (10 min. a více) v řízené i spontánní aktivitě
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově a hmatem rozlišovat tvary předmětů a další specifické znaky, čichem vnímat vůně, objevovat různé chutě)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami
 - pracovat se stavebnicemi, skládačkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)

- zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou a dalšími předkládanými materiály (i umělými)
 - kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních a umělých materiálů
- uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
 - postarat se o své věci, oblékat se, svlékat se, obouvat se
- zvládat jednoduché pracovní úkony
 - postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě
- mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí
 - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
 - znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)
- vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
 - dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)
- reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- domluvit se slovy, předat vzkaz
- záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si nového, změněného, chybějícího
 - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto...)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
 - odhalit podstatné a nepodstatné znaky předmětů, osob a zvířat
- záměrně se soustředit a udržet pozornost
 - soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)

- záměrně si zapamatovat a vybavit
 - zapamatovat si různé zvuky zvířat, událostí (kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod.), melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání panáka), krátký rytmický celek
 - zapamatovat si pohádku, děj, příběh, převyprávět ho
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
 - vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité
 - sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně i v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
 - objevovat význam ilustrací
- rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci
 - rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (některé číslice, písmena)
- chápat elementární časové pojmy (roční období a jejich typické znaky)
- orientovat se v prostoru i v rovině
 - rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů, orientovat se v řadě (první, poslední, uprostřed)
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy vyjádřit
 - porovnávat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
 - chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné i rozdílné a porovnat podle nich (vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat (vybrat zeleninu, ovoce, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně
 - verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (jak se staví dům, jak se skládá puzzle)

- podílet se na organizaci hry a činnosti, být nápavité a umět své nápady předkládat druhým
 - přijmout roli ve hře (jako organizátor, pozorovatel, spoluhráč)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
 - reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)
 - schopnost přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostacích, být schopné se z něho poučit
- rozumět svým emocím, umět je pojmenovat, orientovat se v nich a ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým dítě rozumí, být schopné ovládat své pocity a přizpůsobovat jim rovněž své chování
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním
 - přirozeně projevovat radost z poznaného a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
 - chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
 - porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
 - respektovat rozdílné schopnosti
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
 - dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
 - rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
 - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, knížkami
- vnímat kulturní a umělecké podněty a hodnotit svoje zážitky
- mít povědomí o důležitosti přírody živé i neživé a naší sounáležitosti s ní, v rámci toho rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- vytváření si pozitivního vztahu k přírodě

6.1.5 „Krtček a jeho dobrodružné putování“

Časové období: květen, červen, červenec

Charakteristika

V tomto integrovaném bloku děti budou rozvíjet a posilovat svůj citový vztah ke všem členům rodiny, zvláště k maminkám a babičkám, uvědomují si význam rodiny. Svými aktivitami se připravují na den, kdy mají maminky a babičky svátek. Posilují a prohlubují si hodnoty citových vztahů v rodině. Děti vyrobí pro své maminky (babičky) dárek a společně s nimi oslavíme jejich svátek – „*Slavnost maminek*“.

Děti budou poznávat časové vztahy, pojmenují dny v týdnu, seznámí se s názvy měsíců. Charakterizují, co dělají během dne v časových souvislostech. Prohloubíme poznatky o lidském těle a budeme se věnovat tomu, co potřebuje, aby bylo zdravé (správné stravování, aktivní pohyb, předcházení nemocem a rovněž i úrazům) a tím položíme základ zdravého životního stylu. Více budeme pracovat s lidskými smysly a děti se seznámí v souvislosti s nimi s nejrůznějšími handicapami (neslyšící, nevidomí, tělesné postižení).

Děti se seznamují s dopravou, výchovou k bezpečnosti provozu, možnostmi úrazů a jejich prevencí. Učí se rozeznávat a pojmenovávat dopravní prostředky dle jejich místa pohybu, prostřednictvím dopravních her objevují možnosti cestování, návštěvy různých míst pomocí encyklopedií, glóbusu. Získávají elementární povědomí o existenci různých národů a kultur jiných zemí, o planetě Zemi, o vesmíru.

Připravíme pro děti na hřišti oslavu MDD v podobě „*Sportovního dopoledne spojeného s opékáním uzeniny*“. Při příležitosti MDD se podíváme a seznámíme s tím, jak žijí děti v dalších částech planety Země (africké, asijské, indiánské, indické, eskymácké děti ad.). na závěr školního roku uspořádáme pro děti a pro veřejnost rozloučení s předškoláky, kteří budou slavnostně pasováni na školáky.

Nastávající letní prázdniny v nás vyvolávají představu volného času, který můžeme vyplnit také zajímavými knížkami, rozvíjet představivost, fantazii, zacházení s knihami. Lákají také zkoumat nepoznané, s čímž jsou spojeny možnosti úrazů, se kterými se děti seznámí.

Získají hodnoty spojené se zdravím, způsoby ochrany zdraví a bezpečí. Učí se chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, i když je každý jiný, jinak vypadá, něco jiného umí, vytváří si aktivní postoje k ostatním národnostem a jejich kulturám, upevňují si prosociální postoje a pocit sounáležitosti se skupinou dětí, s dětským kolektivem.

Týdenní témata:

1. „**Co dělá krteček celý den**“ (časové období, dopoledne, poledne, odpoledne, seznámení se s časovou posloupností a hodinami)
2. „**Krteček a maminka**“ (lidské vnímání, druhy postižení)
3. „**Krteček a smysly**“ (zrak, sluch, čich, chuť, hmat)
4. „**Krteček a dopravní prostředky**“ (druhy dopravních prostředků, jejich účel, způsob pohybu)
5. „**Krteček a děti z celého světa**“ (MDD – svátek dětí, přátelské vztahy – mír, děti celého světa – jiné kultury)
6. „**Krteček a cesta kolem světa**“ (exotická zvířata, životní prostředí, výlet)
7. „**Krteček a raketa aneb cestujeme vesmírem**“ (vesmír – planety, povrchy)
8. „**Krteček a prázdniny**“ (bezpečnost, trávení času o prázdninách, rozloučení s předškoláky)
9. „**Krteček a pohádky**“ (pohádkové bytosti, jejich charakteristické povahové rysy, rozpoznat od sebe projevy dobra a zla)

Dílčí vzdělávací cíle MŠ Krásná Hora

- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- ovládnání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody a pohody prostředí
- postupné uvědomování si, jak mohu předcházet možnému nebezpečí
- učit se, jak se zachovat při různých úrazech, primární základy první pomoci (základní ošetření rány)
- rozvoj správné výslovnosti, slovní zásoby
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj jazykových produktivních dovedností – výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování
- osvojování si neverbální formy sdělení – gesta, výtvarné vyjádření pocitů
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání a postupný přechod od názorného myšlení ke slovně-logickému (pojmovému)
- opětovné posilování zájmu, zvědavosti a prožívání radosti z objevování nových věcí a tím vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a k učení
- prohlubování poznávání sebe sama a vytvoření pozitivního vztahu k sobě samotnému (mít se rád takový, jaký jsem, uvědomovat si své přednosti i nedostatky)
- uvědomovat si rozdíly mezi lidmi, odlišnosti vyplývající z různých handicapů
- schopnost prožívat plně své city
- získání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými
- rozvíjení vztahu dítěte k druhým lidem (být citlivé, tolerantní, přizpůsobivé)
- poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností, poznávání jiných kultur
- přiblížit dětem svět kultury a umění a tím u nich vytvářet pozitivní vztah k nim
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

- podporování aktivních postojů ke světu, k životu, ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka

- při ranních cvičeních zařazovat cviky pro zvýšení rozsahu, ohebnosti a určité lehkosti v jednotlivých pohybech
- především při pobytu venku rozvíjet u dětí aktivní pohyb
- zařazovat rovněž cviky pro posilování správného držení těla, dále pak protahující a uvolňující cviky a relaxaci
- psychomotorické a smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- pohybové hry na auta – reakce na barvy semaforu
- lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, sezónní činnosti, míčové hry – hry pro zdokonalování se v přihrávkách míčem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- pohybové činnosti s dopravní tematikou
- návštěva dopravního hřiště
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi)
- jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem (v průběhu volných her nabízet dětem hudební nástroje – zapojování fantazie dětí)
- hry a experimenty s materiálem a předměty
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- překážkové dráhy v přírodním terénu
- v průběhu volných her dát dětem možnost a prostor pro spontánní pohybové aktivity
- grafomotorická cvičení související s týdenními tématy (uvolňovací cviky zápěstí a ruky, správný úchop psací potřeby)
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, encyklopedie, audiovizuální technika)

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, písmen, čísel
- hraní s abecedou (obkreslování, překreslování písmen, poznat napsané své jméno, jakým písmenem začíná)
- činnosti prohlubující u dětí práci s čísly
- pozorování předmětů a objektů – určování jejich vlastností (velikost, tvar, materiál, dotyk)
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění podle skutečnosti, sdělování slyšeného druhým)
- přímé pozorování přírodních, kulturních a technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- konkrétní operace s materiálem – třídění, odhad, přiřazování, porovnávání
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmu a osvojování poznatků – vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí...
- činnosti zaměřené k pozorování různých lidských vlastností – záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (zeměpisným místem narození, jazykem, jaká je maminka a čím se liší od tatínka)
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho jednotlivých částí
- hry, při kterých si děti vyzkouší pomoci druhému (ošetřit zranění)
- činnosti pro seznámení s handicapem (nevidomí, neslyšící, tělesně postižení) a zároveň si vyzkouší, jak se člověku (dítěti) s daným handicapem žije
- činnosti vyžadující, umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity
- sledování animovaných pohádek – Krtek a maminka, Krtek a metro, Krtek a raketa, Krtek a oslava, Krtek malířem
- vyprávění krátkých příběhů (např. podle obrázků), dokončování příběhů, užívání gest
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- kooperativní hry a činnosti
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor

- hry a situace, kde se děti učí chránit soukromí a bezpečí sebe i druhých
- činnosti zajišťující zdravé prostředí a osobní bezpečí (vést děti, aby kolem sebe udržovaly čisté, uklizené prostředí a při veškerých činnostech dodržovaly pochopená pravidla)
- didaktická práce s glóbusem, atlasem světa a mapou České republiky
- poslech písní z různých zemí – seznámení s různými kulturami
- seznámení dětí s různými jazyky, jejich mluvenou i psanou formou
- přípravy a realizace společenských zábav a akcí (Slavnost maminek, sportovní den pro děti, MDD, Slavnostní rozloučení s předškoláky)
- sledování a poznávání dopravních značek v průběhu vycházek po obci
- systematická péče o zeleninový záhonek s bylinkami na školní zahradě, pozorování změn s tím spojených
- přirozené a zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se v písku)
 - pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (v lese, v parku, v písku, na výletě)
- mít elementární povědomí o lidském těle, znát a umět pojmenovat jeho části, vědět, k čemu slouží, uvědomovat si rozdílnost pohlaví (čím se od sebe liší muž a žena), uvědomovat si i vzájemné odlišnosti mezi sebou
 - mít povědomí o handicapech (jak se projevují, jakým způsobem k takovým lidem přistupovat, jak jim můžeme popřípadě i pomoci)
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb s rytmem a se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku
 - upřednostňování pravé či levé ruky při kreslení či jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje
 - tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím
 - napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
 - znát základní zásady zdravého životního stylu (o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem), uvědomit si, co je nebezpečné
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
 - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
 - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
 - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- získání povědomí a elementárních znalostí týkajících se dopravní tematiky – orientace a znalost určitých dopravních značek, aktivní využívání základních dopravních pravidel při chůzi, jízdě na kole
- vyjadřovat se samostatně v souvislých smysluplných rozsáhlejších větách (sdělovat své myšlenky, názory, nápady, pocity, prožitky, mínění a úsudky)
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
 - dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené
- užívat spisovný jazyk
- příprava pro život v mnohojazyčné evropské společnosti
 - vědět, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možné se jim učit
 - vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- vědět, jak se píše jeho jméno
- znát některá písmena
- orientovat se v číselné řadě 0-5 (10), znát čísla a i to, jak se píší
- umět k danému číslu přiřadit i konkrétní počet
- chápat základní číselné a matematické pojmy a elementární souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, třídit soubory předmětů podle určitého pravidla)
- řešit problémy a úkoly, myslet kreativně

- vydržet u dané činnosti delší dobu (být schopné soustředit se)
 - dokončit hru i rozdělanou činnost (neodbíhat od ní)
 - udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
 - uplatňovat postřeh a rychlost
- naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit
 - zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky
 - záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (zážitky z výletu, z minulých prázdnin)
- rozlišovat některé obrazové symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
 - pochopit význam piktogramu (např. chování ve skupině), v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektřina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)
- rozvoj schopnosti nebát se experimentovat a používat vlastní představivost a fantazii v tvůrčích činnostech
- přemýšlet, uvažovat a své myšlenky i úvahy umět vyjádřit
 - rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký – stejně lehký)
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
 - odlišit hru od systematické povinnosti
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- zachytit a vyjádřit své prožitky
 - umět to vyjádřit slovně, výtvarně, mimikou, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- vyjádřit souhlas či nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují – v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
 - umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
- uvědomovat si svoje možnosti a limity
 - plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
 - aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc
- respektovat potřeby jiného dítěte
 - porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)
 - k mladšímu, slabšímu, či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
 - cítit sounáležitost s ostatními
 - nabídnout pomoc
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
 - umět pozdravit, poprosit, poděkovat, požádat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je potřeba se chovat
 - orientovat se v rolích a pravidlech a umět jim přizpůsobit své chování
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
 - vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair play
- spolupracovat s ostatními a nebát se spolehnout na druhého (budování vzájemné důvěry)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
 - rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat, co je lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- zachycovat skutečnosti a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik (kreslit, používat barvy, tvořit z papíru, konstruovat, vyrábět z různých materiálů, přírodnin)

- zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
 - mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)
- chápat elementární časové pojmy
 - orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, poledne, odpoledne)
 - vědět, k čemu slouží hodiny, z čeho se skládají (orientace v číslech)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim
 - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí
 - mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
 - mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých národů – přírodní podmínky, jazyk, odlišná barva pleti, způsob oblékání, zvyky, strava, stavby, kde co roste nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)
- uvědomovat si význam chování člověka pro zachování čistoty a kvality životního prostředí, pomáhat pečovat o okolí (školní zahrada, péče o záhonek s bylinkami a skalku...)
- všímat si změn a dění v přírodě
- vytvářet si pozitivní a pečující vztah k živé i neživé přírodě
- udržovat okolo sebe čistotu a pořádek, vnímat estetično okolního prostředí a uvědomovat si důležitost toho, mít kolem sebe pěkně, uspořádané a čisté prostředí
- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, chránit přírodu a vhodným způsobem odpovídajícím schopnostem dítěte o ni rovněž pečovat

7 Plán evaluace a hodnocení

Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni třídy. Provádějí ji učitelky. Analyzují a vyhodnocují podmínky i výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotí, nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Sledují a zaznamenávají individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky. Vyhodnocují vývoj dětí.

Hodnocení

Hodnocení tematického celku provádíme po skončení, nebo i v jeho průběhu, zamýšlíme se nad tím, zda byl vytyčený cíl naplněn. Podle získaných výsledků můžeme dál plánovat tematické celky, jejich části upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti. Hodnocení směrem k dětem provádíme průběžně – hodnotíme individuální výsledky dětí, jejich pokroky, úspěchy, nezdary. Individuální hodnocení má zvláštní význam i pro počáteční sebehodnocení dítěte.

Třikrát ročně zapisujeme pokroky dětí do připravených tabulek v těchto oblastech:

- rozvoj osobnosti a samostatnosti dítěte,
- fyzické a sociální dovednosti,
- komunikace a osobní projev.

Z pohledu celé třídy ústně hodnotíme aktivitu, zájem dětí, jejich náměty, odchýlení od plánu, plnění pedagogického záměru, posun sociálních vztahů mezi dětmi, důvody nezdaru a jiné skutečnosti.

Autoevaluace

Hlavní oblasti hodnocení školy jsou:

1. podmínky ke vzdělávání ve škole,
2. průběh vzdělávání,
3. spolupráce s rodiči a dalšími osobami se vztahem ke vzdělávání ve škole,
4. výsledky vzdělávání,
5. řízení školy a pedagogických pracovníků, odborný růst pedagogických pracovníků,
6. úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

7.1 Evaluační systém

Smyslem a cílem evaluace je průběžně vyhodnocovat proces vzdělávání a jeho výsledky, hledat silné a slabé stránky, do další práce zařazovat nové metody, způsoby, prostředky, které povedou ke zkvalitňování další práce, image školy.

7.1.1 Evaluace vnější

Je prováděna:

- šetřením kontrolních orgánů a ČŠI,
- kontrolami zřizovatele,
- vyhodnocováním spolupráce s rodiči,
- vyhodnocováním spolupráce s širší veřejností,
- vyhodnocováním rodiči.

7.1.2 Evaluace vnitřní

Je prováděna:

- vyhodnocováním podmínek vzdělávacího procesu,
- vyhodnocováním každodenních činností – rozhovor v ranním kruhu,
- vyhodnocováním dětmi – po ukončení činnosti,
- shromažďováním výsledků práce – Portfolio dítěte,
- kontrolní činností ředitelky školy,
- vyhodnocováním ŠVP PV a souladu s RVP PV,
- vyhodnocováním TVP PV – IB,
- vyhodnocováním práce zaměstnanců školy.

